

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Номер 48, 2/2017.

Broj 48, 2/2017.

УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

КОТ УКРАЇНЦІВ "КАРПАТИ"
ЛЮБОВАНЬ

Українське культурно-просвітнє товариство
«Дніпро» Рієка

Українське культурно-просвітнє товариство
«Україна» Славонський Брод

УНПТ ім. Тараса Шевченка
Каніжа

Українське культурно-просвітнє товариство
ім. Андрія Пелиха - Шумче

Українське культурно-просвітнє товариство
ім. Лесі Українки - Осієк

Українське культурно-просвітнє товариство
ім. Івана Франка - Вуковар

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Na spomen Rajisi Ivanivni Trostinski 23.10.1939.-14.12.2016. g. *Irena Nagy*
- 6 Ukrajinці u Zagrebu ugodili Jacquesa Houdeka - predstavnika RH na Eurosongu u Kyjivu.
- 7 Українці Хорватії пригостили хорватського учасника Євробачення Жака Хоудека.
- 8 У Києві відбудеться перший бізнес-форум української діаспори.
- 8 U Kyjivu će se održati Prvi poslovni forum ukrajinske dijasporе. *Olesja Martinjuk*
- 8 Флешмоб “Тризуб – це Україна”. *Тетяна Рамач*
- 9 Андрій Любка - гість Загребського університету. *Невен Чулят*
- 9 Godišnja izvještajna skupština UKPD-a Taras Ševčenko. *Lidija Has*
- 10 Veliko srce Darija Srne. *Oksana Martinjuk*
- 10 Dan škole “Antun Matija Reljković” Bebrina. *Oksana Martinjuk*
- 11 Урочистий вечір української культури в початковій школі Антуна Бауера в Петрівцях. *Тетяна Рамач*
- 12 Ukrajinski uskrсни običaji predstavljени na manifestaciji “Korizmom do Uskrsa”. *Tatjana Šagadin*
- 13 Вивчаємо рідну мову, зберігаємо традиції. *Тетяна Рамач*
- 13 Квітна або Вербна неділя у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
- 14 Središnji Osječki trg poput košnice. *Draško Celing*
- 15 Вдруге українська писанка визнана найкращою. *Оксана Мартинюк*
- 15 U Lipovljanima održana promocija knjige Jurija Lisenka “Ide svašta”. *Ivan Semenjук*
- 16 Писанка - символ українського народу. *Тетяна Наконечна*
- 17 Susret dječjih skupina u Lipovljanima. *Ivan Semenjук*
- 17 Традиція, яка згуртовує. *Тетяна Рамач*

HRVATSKI UKRAJINISTI

- 18 Ukrajinski dokumentarac “Povijesne veze između Ukrajinaca i Hrvata” na hrvatskom jeziku. *Tonja Korosteljev*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 19 Tradicionalno slavljenje Kristova uskrснаuća uz pucanj topova. *Lidija Has*
- 19 Nastup UKPD-a Taras Ševčenko na “Uskrsnom koncertu”. *Lidija Has*
- 20 Studenti ukrajiništike: izrada pisanica. *Kristijan Dobroslav Žuzija*
- 21 U Lipiku održana radionica ukrašavanja pisanica voskom. *Ivan Semenjук*
- 21 Uspješan nastup UKPD “Ukrajina” - Slavonski Brod u Sesvetama. *Jasna Bek*
- 22 U Lipovljanima održana književna večer u čast velikana Ukrajine Tarasa Ševčenka. *Ivan Semenjук*
- 22 U Lipiku održana Književno-glazbena večer posvećena velikom ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku. *Ivan Semenjук*
- 23 Josipovo u Lipovljanima. *Ivan Semenjук*
- 23 “Prvosvibanjski izlet u Adici”. *Tetyana Ramač*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 24 Susret hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru. *Olesja Beč*

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

- 26 Тарас Шевченко – Божя людина. *Наталія Томків*
- 28 Dmytro Bortnjanskij - prvi poznatiji ukrajinski crkveni skladatelj Europe. *Sergej Burda*
- 29 100 godina od osnivanja Ukrajinske Narodne Republike – formiranje Centralne Rade. *Sergej Burda*
- 30 Тарас Шевченко як художник. *Sergej Burda*

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ МАТЕРІ

- 31 Čuvajte svoju mamu. *Maja Krasnopjurka*
- 31 Мамо, чому?
- 31 Запитати хочу я, що то є таке сім'я?

Na naslovnoj stranici: prof. dr. sc. Miljenko Popović i prof. dr. sc. Rajisa Trostinski.

Na zadnjoj stranici: Najmlađi članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Taras Ševčenko” - Kaniža u Osijeku na manifestaciji “Šarana jaja bojama grada”.

Na spomen Rajisi Ivanivni Trostinski 23.10.1939.-14.12.2016. g.

Svečana komemoracija 30.03.2017. g. na Filozofskom fakultetu – Odsjek za istočnoslavenske jezike i književnost održana je na spomen Rajisi I. Trostinski na kojoj su prisustvovali njeni mnogi štovatelji, od studenata sadašnjih i bivših, predavača, profesora i drugih, govoreći o njenom radu kao profesora i znanstvenika koja je ostavila neizbrisiv trag na Katedri ukrajinskog jezika i književnosti kojoj je i bila osnivač 1996. g. zajedno sa prof. dr. sc. M. Popovićem.

Na Komemoraciji su govorili dr. sc. Željka Čelić, doc., dr. sc. Ivana Franić, izv. prof., prodekanica za studijske programe i cjeloživotno obrazovanje, mr. sc. Jurij Lysenko, otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH, dr. sc. Tetyana Fuderer, izv. prof., predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost, prof. dr. sc. Željka Fink, prof. dr. sc. Dubravka Sesar i gđa Marusja Jurista, a popratne prijevode tekstova na ukrajinskom ili hrvatskom jeziku čitali su D. Kliček, asistent za ukrajinski jezik i književnost, D. Pavlešen, lektorica za ukrajinski jezik i Iva Lehunšek Pavić, prof. pedagogija i ukrajinski jezik i književnost, studentica I. generacije ukrainistike.

Objavljujemo tekst govora dr. sc. Tetyane Fuderer, izv. prof., predstojnice Katedre za ukrajinski jezik i književnost i oproštajne riječi gđe Marusje Jurista prijateljice na životnom putu u Hrvatskoj uz njihovu suglasnost:

Poštovane kolegice!

Poštovani kolege!

Dame i gospodo!

Danas smo se okupili da se prisjetimo Rajise Ivanivne Trostinske preminule 14. prosinca prošle godine, da u spomen na nju kažemo pokoju lijepu riječ o njezinom liku i djelu, da podijelimo naše uspomene o njoj.

Svoje današnje izlaganje podijelila bih u dva dijela: najprije bih se osvrnula nekoliko riječi o Rajisi Trostinskoj kao osobi, ukrainistu, pedagogu, a zatim bih se osvrnula na svoje privatne uspomene na nju.

Rođena u središnjoj Ukrajini, na Čerkaščyni, u kraju otkud je potekao Taras Ševčenko, u obitelji Oleksandre i Ivana Tkačenka. Ljubav prema ukrajinskom jeziku i kulturi prenijeli su joj roditelji. Važnu ulogu u njezinom životu imali su njezin ujak Marko Tereščenko, poznati ukrajinski glumac i režiser, član kazališnog ansambla "Molodyj teatr / Kazalište mladih" pod vodstvom Lesja Kurbasa, i njegova supruga, kazališna glumica Valentyna Varec'ka. U njihovoj obitelji u Harkivu Rajisa Ivanivna provela je svoje mladenaštvo. Kasnije je često voljela pripričavati nepoznate iz službenih izvora detalje o ukrajinskom kulturnom procesu početka 20. stoljeća, zanimljivosti iz privatnog života ruskih umjetnika tog razdoblja, posebno o Sergeju Jesenjinu, Vladamiru Majakovskom, Vsevolodu Mejerhol'du, ali i drugim, o kojima je imala priliku čuti iz prve ruke za vrijeme privatnih okupljanja kod njezinog ujaka Marka.

Odgojena u ozračju intelektualnog ukrajinskog domoljublja, svoj je profesionalni život Rajisa Ivanivna povezala s ukrainistikom, završivši 1961. godine smjer ukrajinski i ruski jezik i književnost na Državnom sveučilištu Alekseja Gor'kog u Harkivu, danas – Nacionalno sveučilište Vasylja Karazina. Po završetku studija održavala je nastavu u školi, obnašala je dužnost zamjenice ravnatelja za nastavu, a od 1974. godine – predavala je na svojoj alma mater, Katedri za ukrajinski jezik i književnost. Harkivski kolege duboko su je poštivali i cijenili, o čemu govori činjenica da je Trostinska do zadnjih dana ostala član njihove Katedre kao što piše na mrežnoj stranici Katedre i u čestitci povodom 40-te obljetnice njezine nastavne i znanstvene djelatnosti.

U Hrvatsku je prvi put došla 1978. kao inozemni lektor radi predavanja ukrajinskog jezika hrvatskim studentima u okviru lektorata, nakon čega je uslijedio 2. termin u svojstvu inozemnog lektora od 1983. do 1986. godine. Nakon trajnog preseljenja u Hrvatsku počeo je njezin put stvaranja zagrebačke ukrainistike u

današnjem obliku, koju je ona s ustrajnošću gradila zajedno sa svojim suprugom, profesorom emeritusom rusistom Milenkom Popovićem, oslanjajući se na podršku istaknutih hrvatskih rusista – akademikkinje Antice Menac i akademika Aleksandra Flakera, kao i cijele zagrebačke rusistike.

Od uspostavljanja Studija ukrajinskog jezika i književnosti Rajisa Trostinska iznijela je najveći teret u izvođenju nastave – u početku je sama izvodila i jezične i književne kolegije, a svako njezino predavanje bilo je metodičko remek-djelo za vrijeme kojeg su se jezične teme obrađivale kontrastivno, s obzirom na hrvatski kao materinski jezik studenata, bile dobrano obogaćene primjerima klasike ukrajinske književnosti, ali i komentarima koji su pridonosili razumijevanju ukrajinskog povijesnog i kulturnog konteksta. Bila je mentor za diplomatske radove brojnim studentima koji su u predbolonjskom sustavu često i radije prijavljivali diplomatske radove na ukrainistiku.

Zajedno s prof. Popovićem pobrinula se je za kontinuitet razvoja studija, posebno skrbeći se o kadrovima, o čemu svjedoči današnja kadrovska slika ukrainistike – 7 stalno zaposlenih nastavnika, od kojih je 5 zaposleno prije umirovljenja Trostinske. Nama mladima bila je neformalni mentor kvalifikacijskih i doktorskih radova, demonstrirajući širinu i dubinu svojih znanja u području ukrainistike, ali i rusistike.

Nakon umirovljenja 2005. godine nastavila je držati predavanja u svojstvu vanjske suradnice – kolegije Ukrajinska književnost 20. stoljeća, Leksikologija i frazeologija ukrajinskog jezika i Prevođenje književnih tekstova.

Ne pamtim ni jedan slučaj, kada bi Rajisa Ivanivna otkazala svoju nastavu, dok je često mijenjala nekog od nas zbog odlaska na konferenciju ili bolesti djece.

Zadnjih je pet godina radila na tome da svjetlo dana ugleda hrvatsko-ukrajinski i ukrajinsko-hrvatski rječnik akademikkinje Antice Menac. Važno joj je bilo da Hrvatska dobije osuvremenjen, obogaćen rječnik u odnosu na "Ukrajinsko-hrvatski ili srpski rječnik" i "Hrvatsko ili srpsko-ukrajinski rječnik" iz 1979. godine. Zato vjerujemo da će ovaj rječnik biti samo jedan od spomenika njoj u čast.

Uvijek energična, zahtjevnja prema sebi i prema kolegama i prema studentima, poticala nas je da postanemo dobri stručnjaci za ukrajinski jezik i književnost, da s puno ljubavi prenosimo svoje znanje hrvatskim studentima.

Privatno svatko od nas u srcu će sačuvati svoje uspomene na Rajisu Ivanivnu ili pani Rajisu (kako su ju neki od nas nazivali). One zajedničke privatne uspo-

● Rajisa Trostinska i Marusja Jurista u domu Marusje Jurista

● Marusja Jurista, Rajisa Trostinska, mons. Nikola Kekić, vladika Križevački i prof. emeritus Milenko Popović u vrtu Križevačke biskupije, Križevci, VI mjesec 2007. g

mene na nju će biti o njezinom majčinskom odnosu prema svima bez iznimke. Sa svakim od nas gradila je odnos pun povjerenja, uvijek se iskreno zanimala za naše probleme, radovala se našim profesionalnim i privatnim uspjesima, nalazila riječi utjehe u trenucima tuge. Uvijek je pitala za djecu i roditelje, prije puta uvijek bi nazvala i zaželjela sretan put i povratak, čestitala je rođendane i privatne važne datume - naše rođendane i imendane, rođendane i imendane naše djece. Od prirode nadarena dobrom intuicijom, uvijek je nalazila dobra rješenja za izlazak iz kriznih situacija. Zнала je pomiriti nepomirljive stavove. Uvjeriti ili razuvjeriti. Ne sjećam se da bi se naljutila zbog nečega na bilo kog od nas. Energična, nasmijana, a istovremeno puna sjeće za kćeri Oksanom i unukom Bogdanom, Ukrajinom, a u posljednje vrijeme - i zabrinutosti o situaciji u Ukrajini i njezinoj budućnosti.

Kada je završila u bolnici, svi smo vjerovali u njezin oporavak. Nismo ni pomišljali da jednog dana više neće biti s nama.

Njezinim odlaskom zatvoreno je vrlo važno poglavlje zagrebačke ukrajinistike. Ali ostaju uspomene na Rajisu Trostinsku, nastavnicu enciklopedijskog znanja u području ukrajinistike, izvrsnog pedagoga, vrlo toplu i nesebičnu osobu koja je svojim djelovanjem trajno zadužila kolege, studente, prijatelje i poznanike.

Sa posebnim sjećanjem i poštovanjem u ime Katedre za ukrajinski jezik i književnost i studenata,

Tetyana Fuderer, predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost

Draga Rajisa, prijateljice moja,

Ove riječi govorim da bih mogla dalje u spokoju živjeti!

Govorim tebi!

Nisam mogla prisustvovati tvome ispraćaju na Krematoriju 22.12.2016. g. gdje su bili svi oni koji su te voljeli i poštivali.

Draga moja Rajisa, odana prijateljice moga srca i ljubavi prema sveukrajinstvu i svega moga amaterskog rada što sam doprinijela i doprinosim pišući, govoreći na radiju i televiziji, postavljajući izložbe na

mnogim mjestima grada Zagreba, a i pri našoj maloj ukrajinskoj zajednici kao i pri našoj grko-katoličkoj crkvi "sv. Ćirila i Metoda" u Zagrebu. Želim reći riječi zahvale tebi i oprostiti se od tebe:

Susrela sam te i upoznala ranije, krajem 1970-ih godina. Ne sjećam se točno!?

Ali datum 01.03.1984. godine ... četvrtak. U prostorijama našeg društva Dolac 1 organiziran je tečaj ukrajinskog jezika.

Došla si s osmijehom, toplim riječima pozdravila, uzela kreu u ruke i stala pred ploču. Počela si govoriti posebnim žarom i milozvučnim riječima.

Počela si govoriti o ukrajinskom jeziku ... o ukrajinskoj zemlji, zemlji Tarasa Ševčenka, zemlji velikih prostranstava, bogate i osebujne umjetnosti, zemlji zaporoških kozaka ... ali nadasve dramatične i teške prošlosti, ali hrabrog naroda.

Taj tvoj glas snažno je dopro do mog srca i duše! Probudio jednostavno ljubav koja je u meni spavala, ljubav prema sveukrajinstvu, naroda iz kojeg potječem, domovine mojih roditelja, mojih predaka.

Draga moja prijateljice, dobro znaš sve što su usadili u meni moji roditelji i u kojem duhu sam odgajana

Ali tvojom pojavom u mom životu, tvojom osobnošću, znanjem, potpomaganjem, dopunjavanjem, hrabrenjem ... počelo je moje oblikovanje i nadogradnja moje nacionalne svijesti.

Nove uzvišenije dimenzije života!

Bila si član naše ukrajinske zajednice i tu si dala svoj obol.

Ne mogu a da ne spomenem tvoja nadahnuti i neponovljiva predavanja iz književnosti i povijesti popraćena pjevanjem i recitiranjem tvojih studenata u našim prostorijama društva i na drugim kulturnim mjestima grada Zagreba.

Tada smo se svi pretvarali u uho!

Tvoje vrijeme za nas, za druge, tvoje bogatstvo znanja, koje si nesebično prenosila i davala bio je tvoj put ljubavi!!

I zato ti hvala iz dubine moga srca i duše!

Prijateljevati s tobom bila je posebna radost, naši razgovori, druženja! Bez bro-

ja!

Sve do malih javnih i tajnih tajni naših života i života naših obitelji.

Tvoj otac ratovao je od početka do kraja II svjetskog rata za slobodu Ukrajine. Od prvog do posljednjeg dana, isto i 6 braće tvoje majke visoko obrazovanih osoba. Bilo je svih oblika ratnih stradanja. Život nije bio u pitanju!

A moj otac bio je duhovni pastir Ukrajinaca na ovim prostorima.

- За тобою сумую моєю душею, серцем, думками, моя рідна сестро по українській землі, по любові до свого рідного, до українського народу. Як я думала про тебе, моя рідна сестро по українській землі, почувала, що ти така благородна, як родюча земля, чорниця України. Почувала ту силу в тобі! То ти все збудила в мені!

Знаю, що ти була глибоковіруюча людиною, прихильна Богу і своїй церкві, так як і українському народу!

Я певна, що твою душу спочиває на місці, де душі праведних спочивають, в покоем твоєм, Господи, в місті цвітучим, де немає ні болесні, ні печалі, ні зди́хання, але життя безконечне!

Блаженні, яких вибрав і прийняв Господь і пам'ять їх з роду, в рід!

Моя подруго Раїса, до побачення! З Богом!

Твоя Маруся Юриста, хрватська українка.

U grko-katoličkoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu 02.04.2017. g. održana je sv. Liturgija za upokoj duše Rajise Ivanivne Trostinske na ukrajinskom jeziku uz mnogobrojne Ukrajinke grada Zagreba kao i predstavnike sa Katedre za ukrajinski jezik i književnost, njenog supruga profesora emeritusa Milenka Popovića i druge. U župnoj dvorani gđa Marusja Jurista pročitala je oproštajne riječi pred Ukrajinčima župe, o. D. Hranilovićem, župnikom, o. T. Barščevskim koji je služio sv. liturgiju i o. I. Radeljakom.

Rajisa Ivanivna Trostinska bila je voljena i poštovana osoba koja je redovito dolazila na nedjeljne sv. liturgije.

Pripremila Irena Nagy

Ukrajinci u Zagrebu ugostili Jacquesa Houdeka - predstavnika RH na Eurosongu u Kyjivu

Ove godine Ukrajina je državomaćin popularnog glazbenog natjecanja "Eurosong".

Upravo tim povodom se u Zagrebu 28. travnja 2017. godine održao zanimljiv i neobičan događaj.

U nedavno otvorenom ukrajinskom dućanu "Boršč", koji je u isto vrijeme i svojevrstni ukrajinski kulturni centar, Ukrajinci i prijatelji Ukrajine ugostili su ukrajinskim specijalitetima - varenicima i borščem hrvatskog predstavnika na Eurosongu Jacquesa Houdeka, i to svega nekoliko dana prije njegovog odlaska u Ukrajinu.

"Ja tebe kohaju (ja te volim) – to su jedine ukrajinske riječi koje za sada znam, ali mislim da su one i najvažnije. Sve ostalo ću naučiti", rekao je Jacques.

"Nikada nisam bio u Ukrajini, ali znam da je to velika i prekrasna zemlja. Najveća država u Europi. Također znam da mi Hrvati i Ukrajinci imamo sličnu povijest, a znam i da Ukrajina trenutno prolazi kroz teška vremena. Mi, Hrvati, također smo imali takvo razdoblje. Kada je u Hrvatskoj bio rat – naš rat za neovisnost, 1991.-1995. – imao sam 9, 10, 11 godina. Dan danas pamtim kako se sve odvijalo, i srdačno želim Ukrajincima da pobijede u nametnutom ratu!"

Tijekom ukrajinske zabave u "Boršču" Jacques je naučio par novih ukrajinskih riječi: budjmo (živjeli), vareniki i boršč. A kad je čuo da se vareniki najčešće jedu sa čvarcima, sretno je uzviknuo da sada još više želi u Ukrajinu!

"Što još znam o Ukrajini? Da je to država-slavuj zbog prekrasnih pjesama, da tamo žive srdačni i otvoreni ljudi i želim isprobati sve ukrajinske specijalitete", rekao je Jacques.

Među gostima su bili diplomati iz MVEP RH, predstavnica Grada Zagreba Katarina Milković, bivši direktor Zagrebačke filharmonije Miljenko Pulić, ravnateljica Knjižnice "Bogdan Ogrizović" Jasna Kovačević, vojni psiholog Zoran Komar, predstavnik HDLU i ALU Tomislav Buntak, predstavnici Veleposlanstva Ukrajine u RH, brojni mediji. Svi pozvani su već surađivali i surađuju sa Ukrajinom, posjetili ju više puta i imaju brojne prijatelje Ukrajinke.

Doček je bio organiziran uz svesrdnu pomoć Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj i ukrajinskog dućana u Zagrebu "Boršč".

Nakon eventa su "hrvatski Ukrajinci" zaključili da će na Eurosongu sigurno glasati za Jacquesa i njegovu pjesmu "My friends".

Sretan put u Ukrajinu i pobjedu na natjecanju Jacquesu je poželio i otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine Jurij Lisenko, a uvažena hrvatska Ukrajinka Ma-

rusja Jurista poklonila je Jacquesu malu knjižicu o Ukrajini s potpisima i porukama želja za sreću od svih prisutnih.

Українці Хорватії пригостили хорватського учасника Євробачення Жака Хоудека

● Маруся Юриста з Жаком

28 квітня у столиці Хорватії українці частували варениками та борщем хорватського учасника Євробачення, зірку сучасної естради Жака Хоудека.

Цього року Україна є країною-господарем популярного пісенного конкурсу "Євробачення".

Саме тому 28 квітня 2017 року в центрі Загреба відбулася цікава і незвична подія.

У нещодавно відкритій українській крамниці "Борщ", яка діє як своєрідний український демократичний культурний центр, українці та друзі України влаштували вечірку з Жаком Хоудеком – хорватським кандидатом Євробачення, за кілька днів до його подорожі в Україну.

"Я тебе кохаю – це єдині слова, які я поки що знаю українською мовою, але думаю що це - головне, що потрібно знати. Всьому іншому я навчусь", - сказав Жак.

"Я ще ніколи не був в Україні, проте знаю, що це велика і прекрасна держава. Найбільша держава в Європі. Що ми – хорвати і українці - маємо багато спільного у своїй історії. Що ви проживаєте зараз непрості часи. Ми, Хорвати, також пройшли крізь такий період.

● Юрій Лисенко і Жак Хоудек

Коли у Хорватії тривали воєнні дії – а це була наша війна за хорватську незалежність 1991-1995 років – мені було 9, 10, 11 років. Я до тепер пам'ятаю, як це все відбувалось. І щиро бажаю українцям перемоги.

Під час вечірки Жак вивчив кілька нових слів: будьмо, вареники та борщ. А коли він почув, що вареники найчастіше їдять зі шкварками, то радісно вигукнув: "О! Тепер я хочу в Україну ще більше!".

"Що ще я знаю про Україну? Те, що це – країна-соловейко через свої чудесні пісні, що там щирі та відкриті люди і що я хочу скуштувати всі страви української кухні", - підсумував співак.

Гостями вечірки були та українськими смаколикami ласували дипломати з МЗС Хорватії, представники мерії міста Загреба, директор Загребської філармонії, директор центральної Загребської

бібліотеки, воєнні психологи, керівництво Академії мистецтв та Спілки художників Хорватії, українці в Хорватії, численні ЗМІ. Усі гості уже мають налагоджену співпрацю з Україною, не раз бували там і мають безліч друзів-українців.

Вечірка була організована спільно Посольством України в Хорватії та українською крамницею "Борщ".

Хорватські українці після вечірки в "Борщі" вирішили: голосувати на Євробаченні вони будуть за Жака Хоудека та за його пісню "My friends". Гарних вражень від подорожі в Україну та перемоги побажав Жаку Хоудеку і т.в.о. Посла України в Хорватії Юрій Лисенко, а шановна хорватська українка пані Маруся Юриста подарувала Жаку маленьку книжечку про Україну з побажаннями від всіх присутніх здобути перемогу на Євробаченні.

У Києві відбудеться перший бізнес-форум української діаспори

У Києві за адресою вул. Велика Житомирська 33 (приміщення Торгово-промислової палати України) 18-20 травня 2017 року проведеться Перший бізнес-форум української діаспори та закордонних друзів України. Форум пройде під гаслом «Українці світу – для України».

Ініціаторами та співорганізаторами Форуму є Торгово-промислова палата України та Українська Всесвітня Координаційна Рада на прохання ділових кіл України та світового українства.

Проектом програми Форуму передбачається проведення змістовного пленарного засідання, за участі керівництва економічного та фінансового блоку Уряду, головних міністерств, облдержадміністрацій. Учасників Форуму вітатимуть Президент України Петро Порошенко та Прем'єр міністр України Володимир Гройсман.

Метою Форуму є напрацювання зв'язків українського бізнесу з українськими бізнесменами закордоння, патріотами України, допомогти в екс-

порті української продукції та послуг на зовнішні ринки, залучити інвестиції в українську економіку, в тому числі і кошти українських трудових мігрантів та діаспори, запросити взяти участь у процесах реформування економіки України досвідчених менеджерів з середовища закордонного українства, використовуючи їхні практичні здобутки.

Додаткова інформація дирекція міжнародного співробітництва: тел.: 494-03-97, факс: 279-44-80, e-mail: szj-krf@uccr.org.ua

U Kyjivu će se održati Prvi poslovni forum ukrajinske dijaspore

U Kyjivu će, na adresi Velika Žytomyrska 33 (prostorije Komore Ukrajine) od 18. do 20 svibnja 2017. godine biti organiziran Prvi poslovni forum ukrajinske dijaspore i stranih prijatelja Ukrajine. Forum će se održati pod sloganom "Ukrajinci u svijetu - za Ukrajinu". Inicijatori i suorganizatori Forumu su Komora Ukrajine i Svjetsko koordinacijsko vijeće Ukrajinaca na zahtjev poslovnih krugova Ukrajine i Ukrajinaca u svijetu.

Projekt Forumu predviđa održavanje plenarne sjednice uz sudjelovanje ekonomske i fiskalne državne jedinice, glavnih ministarstava i regionalnih uprava. Sudionike Forumu pozdravit će predsjednik Ukrajine Petro Porošenko i premijer Ukrajine Volodymyr Grojsman. Cilj Forumu je razvoj odnosa i suradnje ukrajinskog poslovanja s ukrajinskim gospodarstvenicima u inozemstvu, domoljubima Ukrajine te pomoći u izvozu ukrajinskih proizvoda i usluga na strana

tržišta, privlačenje ulagača u ukrajinsko gospodarstvo, uključujući sredstva ukrajinskih radnih migranata i dijaspore te pozvati iskusne menadžere dijaspore da sudjeluju u procesu reforme gospodarstva Ukrajine, koristeći njihova praktična postignuća.

Dodatne informacije:
Direkcija međunarodne suradnje
tel: 494-03-97, faks: 279-44-80,
e-mail: szj-krf@uccr.org.ua
S ukrajinskog prevela Olesja Martinjuk

Флешмоб "Тризуб – це Україна"

Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій та міжнародне фракційне депутатське об'єднання "Співпраця: Україна – Діаспора" з метою поширення поінформованості закордонної спільноти стосовно українських національних символів оголосило міжнародну акцію "Тризуб - це Україна".

Знак тризуба й жовто-блакитні кольори українці обрали не випадково. У Київській Русі тризуб означав князівську владу. Його карбували на монетах, ставили на міждержавних угодах тих часів. Тризуби є на цегляних плитках будівель у Києві, на стінах церков, замків, палаців, зброї, посуді. Виконані у бронзі та сріблі, тризуби прикрашали пояси дружинників княжого війська,

їх зброю та знамена. Тризуб як власний герб на монетах карбував давній правитель Київської Русі князь Володимир.

До нашого часу дійшли перші руські монети зі срібла та золота - так звані срібники та златники з чітким зображенням тризуба. Цей геральдичний знак трактується і як зображення сокола в польоті, і як знак триєдиного Бога. Середній промінь тризуба також можна подати як проростаюче життє зерно або древній знак магійного яйця-райця, котре, згідно з давніми віруваннями та легендами, послужило основою світу. Тому цілком виправдано, що після здобуття Україною незалежності, тисячолітній тризуб знову став її державним символом.

Розпочали флешмоб з українського Донбасу, з міста Волноваха. А підтримали інші міста України, а також українські діаспори у цілому світі. Приєдналися до цієї акції і українці Хорватії, а саме члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара. З цієї нагоди зібралися вони урочисто одягнені з гордістю підтримати поширення інформації про Державний герб України - тризуб - дуже давній символ, відомий ще з часів Трипільської культури.

Найкращі, найцікавіші фотографії будуть об'явлені на фото-виставці у місті Дніпро кінцем серпня 2017 року під час проведення форуму української молоді.

Отож, приєднуйтеся до флешмобу «Тризуб - це Україна». Учасником флешмобу може стати кожен, хто підтримує Україну.

Тетяна Рамач

Андрій Любка – гість Загребського університету

Один з кращих молодих письменників сучасної української літератури поет, прозаїк та літературний перекладач Андрій Любка виступив перед студентами і викладачами кафедри української мови і літератури філософського факультету Загребського університету. Ініціатива відвідин належать дипломату українського посольства в Загребі й письменнику Юрію Лисенку, за сприяння викладачки сучасної української літератури Дарії Павлешен. Повідомлення про гостя викликало великий інтерес у студентів українистики, які знайомі з творчістю письменника і прийшли на зустріч з митцем, адже йдеться про представника майже їхнього покоління молоді.

Андрій Любка дебютував у 2007 р. і в тому ж році став лауреатом літературної премії «Дебют», завдяки збірці поезій під назвою «Вісім місяців шизофренії».

До сьогодні Любка видав ще дві збірки поезій, «ТЕРОРИЗМ» та «Сорок баксів плюс чайові», збірки оповідань «Кілер. Збірка історій» і «Кімната для печалі», збірку есеїв «Спати з жінками» та роман «Карбід». Як повідомив письменник, за його оповіданням у Закарпатті, де він мешкає, зараз ведуться зйомки короткометражного фільму про Ужгород. Сподіваємося, це буде нагода представити фільм на черговому загребському кінофестивалі такого жанру. Андрій розмовляє хорватською, знає літературу з наших просторів, але виступив українською, оскільки аудиторія – загребські українці прекрасно його розуміли. Він відразу ж привабив увагу, розвеселив студентів, а читанням оповідання «Дівчина з сірниками» з останньої виданої книги автор, напевне, ще більше зацікавив студентів українською сучасною літературою. Це підтвердило і бажання придбати книги автора відразу

після проведеної зустрічі-лекції. Виступ поет закінчив декламуванням свого найпопулярнішого вірша «Ти прокинешся зранку», який студенти слухали із захопленням.

Треба сподіватися, що подібна практика на кафедрі буде частішою, бо ця зустріч засвідчила великий інтерес хорватської молоді до сучасної України, яку гідно представив молодий письменник. Думаю, що висловлю прагнення всіх присутніх – засвідчити вдячність організаторам зустрічі із студентами та Андрієві Любці, за те що нам показав і знову підтвердив розкіш сучасної української мови. Від студентів після читання книг очікуємо пропозиції щодо перекладів, які б продовжили традиції загребської українистики і розвивали українсько-хорватські літературні зв'язки.

Невен Чулат, студент 5-го курсу українистики
Загребського університету

Godišnja izvještajna skupština UKPD-a Taras Ševčenko

У Канижі 4. оžujka 2017. održana Godišnja izvještajna skupština UKPD-a Taras Ševčenko iz Kaniže. Pjevačka skupina KUD-a "Posavac" iz Kaniže te pjevačka i starija plesna skupina UKPD-a Taras Ševčenko iz Kaniže svojim su nastupom uveličali ovaj važan događaj. KUD "Posavac" predstavio se s nekoliko hrvatskih narodnih pjesama dok se UKPD "Taras Ševčenko" predstavio ukrajinskim narodnim pjesmama i plesovima. Nakon nastupa otvorena je Skupština i odabrana su radna tijela: Radno predsjedništvo, zapisni-

čar, ovjerovitelj zapisnika i Verifikacijska komisija. Usvojen je prijedlog Dnevnog reda i Poslovnika skupštine. Izneseno je i prihvaćeno Izvješće o radu, Financijsko izvješće, te Izvješće Nadzornog odbora UKPD-a Taras Ševčenko za 2016. godinu.

Potom je uslijedilo donošenje Odluke o imenovanju novih članova Upravnog odbora te dogovor oko Centralne manifestacije Ukrajinaca Republike Hrvatske 2017. godine koje će se održati u mjesecu rujnu u Kaniži. Službeni dio Godišnje izvještajne

skupštine završio je pozdravnim govorom gostiju. Predsjednik UKPD "Taras Ševčenko" Željko Has zahvalio se nazočnima, a ženama čestitao Dan žena. Tradicionalno se i ove godine na Skupštini obilježilo i Međunarodni dan žena. Kao zahvalu za sav rad i trud kojim su članice pridonijele radu UKPD-a Taras Ševčenko, predsjednik Has je ženama uručio simbolične poklone. Uslijedila je večera i zajedničko druženje svih sudionika.

Lidija Has

Veliko srce Darija Srne

Tjedan lijepih riječi u OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina

Svake godine u Osnovnoj školi "Antun Matija Reljković" Bebrina prije obilježavanja Dana škole održava se Tjedan lijepih riječi. Ove godine tema Tjedna lijepih riječi bila je "Poznati Hrvati". Cijeli tjedan učenici su pripremali plakate, referate, te na različiti način predstavljali poznate hrvatske umjetnike, književnike, znanstvenike, svece, sportaše koji su svojim radom i djelovanjem ostavili trag u povijesti Republike Hrvatske.

Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u područnim školama Kaniža i Šumeće uvijek sudjeluju u svim događajima škole. Tako je bilo i ovaj put, učenici su pripremili plakat "Veliko srce Darija Srne, kapetana hrvatske nogometne reprezentacije i ukrajinskog Šahčara". Kroz ovaj rad učenici su zahvalili Dariju za vjernost ukrajinskom nogometnom klubu u kojem je proveo čitavo desetljeće, ali najljepše riječi zahvale bile su upućene Dariju za velikodušnost i pomoć djeci

u ratom zahvaćenim područjima Ukrajine. Učenici su zahvalili nogometašu za stotinu laptopa, tone mandarina koje je poslao djeci u Ukrajinu.

Darijo Srna ostavio je trag u povijesti i postao je pravi junak ne samo u Republici Hrvatskoj već i Ukrajini, gdje ga svi jako vole i poštuju. Ukrajinci će uvijek pamtiti Darija Srnu kao vrhunskog sportaša ali i kao čovjeka sa velikim srcem.

Oksana Martinjuk

Dan škole "Antun Matija Reljković" Bebrina

Ukrajinski hit "Červona ruta" u sjećanje na hrvatskog umjetnika Arsena Dedića

Dana 7. travnja 2017. godine proslavljen je Dan Općine Bebrina i Dan Osnovne škole "Antun Matija Reljković" Bebrina. U crkvi sv. Marije Magdalene u Bebrini služena je sveta liturgija. Nakon mise održan je sastanak predstavnika Općine Bebrina.

U školi su učenici i učitelji dočekali svoje goste s vrlo zanimljivim svečanim programom. Tema Dana škole bila je "Poznati Hrvati". Kroz igrokaz, ples i pjesmu prikazana je hrvatska kultura, književnost, povijest, znanost i naravno, sport. Bili su tu Janica i Ivica Kostelić,

Faust Vrančić, Rođer Bošković, Dragutin Tadijanović, teta Vegeta i drugi.

Kao i svake godine, nastupili su učenici koji njeguju ukrajinski jezik i kulturu u područnim školama Kaniža i Šumeće. Učenici od 1. do 8. razreda otpjevali su poznatu ukrajinsku pjesmu "Červona

● Цvijet legendarne "Červone rute"

ruta", a svoj nastup posvetili su poznatom hrvatskom umjetniku, talentiranom skladatelju, pjesniku i prevoditelju Arsenu Dediću. Njegove pjesme poznate su i izvan granica Hrvatske, a stihovi Arsen Dedića prevedeni su i na ukrajinski jezik. U mladosti, Arsen Dedić je živio dva mjeseca u glavnom gradu Ukrajine – Kyjivu. Kyjiv mu je ostao u sjećanju kao predivan grad visoke kulture i civilizacije. Obožavao je ukrajinske pjesme, pjevao je ukrajinske hitove. U starijim godinama, u razgovoru za televiziju Arsen je zapje-

vao pjesmu na ukrajinskom kao da je od zadnjeg izvođenja prošlo nekoliko dana, a ne pola stoljeća... Uvijek je govorio kako ga za Ukrajinu vežu posebno lijepa sjećanja.

Stoga su učenici koji izučavaju ukrajinski jezik odabrali predstavljanje Arsen Dedića jer on je jako lijepo pjevao ukrajinsku pjesmu "Čeremšyna", volio je "Červonu rutu" i druge ukrajinske pjesme.

Pjesmu "Červona ruta" znaju i vole svi Ukrajinci u domovini i izvan nje. Ova je pjesma posebno draga predstavnicima ukrajinske dijasporе u svijetu jer budi nostalgiju i uspomene na domovinu. Ovo je pjesma za sva vremena, ona je postala dio ukrajinskog naroda. Legendarnu pjesmu napisao je 1970. godine Volodymyr Ivasjuk dok je bio student medicinskog fakulteta, kasnije ukrajinski skladatelj, pjesnik, pjevač, jedan od osnivača ukrajinske pop glazbe, izvrsni violinist, koji je svirao i klavir i gitaru, iznimno lijepo

pjevao i prekrasno slikao.

Godine 1971. "Červona ruta" postala je pobjedničkom pjesmom na prvom sovjetskom natjecanju "Pjesma godine" i ubrzo je nakon toga više puta osvojila prve nagrade na mnogim festivalima u različitim državama istočne Europe.

U pjesmi se radi o crvenom, točnije ružičastom cvijetu, koji raste visoko u planinama, cvjeta u svibnju/lipnju a prema legendi, tko pronade taj cvijet bit će sretan u ljubavi. Čak postoji teorija da je od cvijeta "ruta" nastala Rutenija - naziv Ukrajine u latinskim srednjovjekovnim izvorima. Uglavnom, ljepota i ljekovita svojstva tog cvijeta razvili su maštu i pretvorili su ga u jednu čarobnu biljku.

O ovom čudesnom cvijetu, o ljubavi i vjernosti pred punom školskom dječanom pjevali su na ukrajinskom jeziku učenici koji njeguju svoj materinski jezik i vole ovu pjesmu isto tako kao i svi Ukrajinci u svijetu.

Oksana Martinjuk

Урочистий вечір української культури в початковій школі Антуна Бауера в Петрівцях

● Голова Української громади РХ Михайло Семенюк з дітьми

"А там, де звучить рідна мова – живе український народ", такими словами розпочався літературно-музичний вечір в залі початкової школи в Петрівцях. Вечір української культури разом зі своєю вчителькою Тетяною Кочневою підготували учні основної школи ім. Антуна Бауера, які вивчають українську мову в школі.

Факультативне вивчення української мови з елементами національної культури вперше було організовано в березні 1989 року і з того часу в школі в Петрівцях діти українського походження мають можливість вивчати і флекати свою рідну мову, зберігати свої традиції і культуру.

У святково прибраній залі, де відбувався вечір, зібралася численна публіка, серед якої були і поважні гості: директор школи Йозо Міхалев, керівник початкової школи в Петрівцях Ясминка Будинські, парох греко-католицької

церкви Покрови Пресвятої Богородиці о. Володимир Седлак, член Ради з питань національних меншин в РХ Марія Семенюк Сімеунович, голова української громади РХ Михайло Семенюк, представник української національної меншини району Богдановці Мирослав Вовк, заступник голови культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка у Вуковарі Олесь Беч, голова Районної ради Богдановці Андрій Крізманич, представники української громади, вчителі школи, представники ЗМІ, батьки, дідуся і бабусі, шанувальники української культури.

Урочиста програма вечора, ведучими якої були Ярослава Вовк (українська мова) і Марко Пепчак (хорватська мова), була цікавою і різноманітною. На початку свята прозвучали гімни Хорватії і України, а потім цілий вечір лунала милозвучна українська мова. Присутні зворушливо сприймали

поетичні рядки сучасних українських поетів, які щиро лунали з дитячих уст. Поезія перепліталася з музичними творами поетеси та композитора Наталії Май. Мелодійно та величаво дзвеніли дитячі голоси, які виводили і українську народну пісню "Ой, я молода". Бурхливими заслуженими оплесками нагородили глядачі юних артистів за гарне декламування віршів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки.

Не лишив глядачів байдужими виступ молодшої групи, які представили казку Івана Франка "Лисиця і журавель" та народну казку "Ходить гарбуз по городу". А от родинкою програми став театральний уривок з відомого твору Івана Нечуй-Левицького "Кайдашева сім'я", який артистично виконали учні старшої групи. В чудових національних костюмах в дусі 18 століття ожили на сцені образи Кайдаша і Кайдашихи, їх невістки Мотрі, сусід-

● "Кайдашева сім'я"

ки-куми, в яких перевтілювалися юні актори, щоб донести до глядачів зміст ідей Левицького, чудове відображення буденності та проблематичності сільської родини того часу.

Прикрасив свято і сучасний український танець – флешмоб "Разом ми у колі", який виконали учні. Щирість виконання, відчуття ритму, який притаманний українським танцям, створили в залі атмосферу патріотизму та духовного єднання.

Національного колориту святу надала відповідна декорація залу – справжній український тин із рушниками та глечиками, мальвами та маками - квітами з кольорового паперу, які в техніці оригамі виробили працюючі дитячі руки, старовинні предмети українського побуту, вишиті та ткані рушники та скатертини, грона калини... Все це разом з українськими національними костюмами підкреслювало

приналежність до великої української родини, до культури, яку з любов'ю плакають діти на уроках рідної мови.

З вітальним словом до гостей та учасників свята звернувся директор школи Йозо Міхалев, голова Української громади РХ Михайло Семенюк, голова Ради української національної меншини міста Вуковар Марія Семенюк Сімеунович. Гості похвалили учнів за чудове володіння мовою, артистичність, а головне, за бажання вивчати рідну мову, історію, традиції, культуру та наголосили на важливості збереження рідної мови на цих просторах.

На завершення всі присутні були запрошені на дегустацію українських солодощів, де мали можливість поспілкуватися, поділитися враженнями. Вечір продовжився в гомінкому та веселому спілкуванні.

Тетяна Рамач

Ukrajinski uskrsni običaji predstavljeni na manifestaciji "Korizmom do Uskrsa"

● Maja Marohnić - koordinatorica programa i Tatjana Šagadin

U subotu, 8. travnja 2017. godine u zagrebačkom Kulturnom centru Dubrava, u sklopu manifestacije "Korizmom do Uskrsa", održano je prigodno događanje pod nazivom "Ususret Uskrsu". Koordinatorica programa bila je gđa Maja Marohnić.

Sudionici su predstavili razne preduskrnsne i uskrsne običaje kod Hrvata, Ukrajinaca, Poljaka i Bugara. Radionice ukrašavanja pisanica, cvjetnih grana i uskrsnih ukrasa, zainteresirale su prisutne posjetitelje. Tako su svi zainteresirani imali mogućnost naučiti ukrašavanje pisanica voskom (Čučerje i dubrovačko

primorje), ukrašavanje pisanica slamom prema tradiciji bunjevačkih slamarki, izradu pletene masline iz okolice Šibenika, izradu bugarske lutke kuklu - kojima se prema tradiciji darivaju djeca na Cvjetnicu, kao i izrade cvjetnih grana - ukrajinske šutke i poljske palmice.

U programu su sudjelovali i najmlađi - vrtićka skupina DV "Kolibri" tradicijskom igrom i plesom uskrsnog pone-djeljka u Međimurju.

Ukrajinsku zajednicu grada Zagreba predstavile su Marija Meleško i Tatjana Šagadin kroz radionicu izrade cvjet-

ne grane - šutke, koja se posvećuje na blagdan Cvjetnice. Putem prezentacije i razgovora, posjetitelji su imali prigodu upoznati se sa tradicionalnim uskrsnim običajima kod Ukrajinaca. Degustacija uskrsne paske s maslom upotpunila je doživljaj.

Sve izrađene cvjetne grane - šutke, posjetitelji su nosili sa sobom u svoje domove kao trajni podsjetnik na sudjelovanje u bogatim uskrsnim običajima koji su slični svim slavenskim narodima, a opet - svaki ima svoju posebnost.

Tatjana Šagadin

Вивчаємо рідну мову, зберігаємо традиції

Учні основної школи «Антун Бауер», початкової школи Петрівці, які вивчають українську мову в школі, ознайомилися з одним з найбільших і найшанованіших християнських свят – Великоднем та з традиціями святкування Великодня в Україні.

Як і Різдво, Великдень – родинне свято, на нього збиралася вся родина. За традицією, розпочинаючи урочистий сніданок, господар обрізав із свяченої паски скибочки з трьох боків, приказуючи: Бог – Отець, Бог – Син і Бог Дух Святий! Ці окрайці тримали до закінчення свят і потім віддавали художі. Після святкового сніданку діти носили старшим родичам гостинці і отримували за це ласощі та писанки, якими потім гралися. До свята готувалися заздалегідь – пекли паски, робили крашанки й писанки.

А от як готуються до цього великого свята в українських родинах в селі

Петрівці, із захопленням на занятті розповідали діти. Їм було цікаво все:

як бабуся замішує тісто на паску, як її прикрашає, що кладуть у великодній

кошик, чим відрізняються крашанки від писанок, що означають писанкові символи, тощо. Але найцікавішим для учнів виявилось практичне заняття, на якому вони вперше ознайомилися з традицією писанкарства. Крок за кроком, спочатку невпевнено, а потім із запалом, наносили вони рисунки на яйце, спостерігаючи, як самі створили диво - свою першу писанку. Безмежно щасливі, на радість батькам, діти поверталися додому з відчуттям гордості та з новими знаннями і вміннями. Такі заняття забезпечують прилучення дітей до збереження національної традиції.

Учні та вчителька щиро дякують Представнику української національної меншини Вуковарсько-Сріємській області за моральну та матеріальну підтримку в роботі українського відділення в школі.

Тетяна Рамач

Квітна або Вербна неділя у Вуковарі

У неділю, 9 квітня 2017 року в церковному храмі Христа Царя у Вуковарі зібралися вірники греко-католицької церкви, серед яких і члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка, щоб відзначити Квітну неділю. Квітна неділя - свято історичне і величаве, яке належить до найдавніших християнських свят. В народі цей день називають неділя «Шуткова», «Вербна» чи «Вербниця». Всі ці назви пов'язані із звичаєм благословити і роздавати

цього дня в церкві оливкові або вербні гілочки, оскільки вони найшвидше розвиваються весною.

Після Служби Божої, яку відслужив о. Володимир Магоч, відбулося благословіння вербових галузків, скроплення їх свяченою водою. З посвяченими гілками верби в нашому народі пов'язані різні звичаї. Ці гілки ставили в хаті за іконами, ними благословляли художі.

Згідно традиції, виходячи з церкви у Квітну неділю, люди торкалися один

одного лозою, кажучи :»Не я б'ю, верба б'є, від нині за тиждень буде Великдень». А от у західній Україні кажуть: «Шутка б'є, не я б'ю, віднині за тиждень буде в нас Великдень». Гріх було топтати свячену вербу, а тому навіть найдрібніші галузки, що залишалися після освячення, спалювали або зберігали до наступного року. А саме в цей день вербова гілочка сповіщає, що за тиждень буде Великдень, празник Пасхи.

Тетяна Рамач

Središnji Osječki trg poput košnice

Manjinci su nas podsjetili kako Osijek svaki dan živi svoj europski identitet

● Gradonačelnik Osijeka Ivan Vrkić uručio je priznanje za najbolju pisanicu

Osječani su u subotu dopodne mogli doživjeti jednu od najatraktivnijih gradskih priredbi tijekom godine na središnjem trgu, na kojem su se tradicionalno, u povodu Cvjetnice i Uskrsa, okupili pripadnici manjinskih i mnogi drugih udruga koje djeluju u gradu. Bilo je to još jedno izdanje proljetnog festivala na otvorenom pod nazivom Šarana jaja bojama grada.

Na Trgu Ante Starčevića osvanuo je pravi mali grad prepun štandova (njih ukupno 83!) na kojima su naši susjedi, prijatelji i sugrađani, sunarodnjaci i zemljaci, pokazali dio svog folklornog i inog umijeća koje su njihovi predci davno donijeli u naše krajeve, ili je riječ o starijima s kojima u suživotu stoljećima dijelimo zajednički dom. Vidjeli smo štandove Mađarskog kulturnog društva Népkör, Matice slovačke Osijek, Njemačke narodnosne zajednice, Zavičajne udruge Gibarac, Slovenskog kulturnog društva Stanko Vraz, Makedonskog kulturnog društva Braća Miladinovci, Hrvatsko-makedonskog kulturnog društva Narodno ruvo, Srpskog kulturno-umjetničkog društva Sveti Sava, Češke besede, Kulturno-umjetničkog društva Rusina, Hrvatsko-slovačkog društva Plašt svetog Martina, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva Lesja Ukrajinka, Kulturno-umjetničkog društva Csárdás iz

Suze te Šokačke grane. Osim manjinaca, ovdje su svoje mjesto našli i predstavnici raznih, mahom ženskih, humanitarnih i umirovljeničkih, udruga te folkloraša. U subotu ujutro i još neko vrijeme nakon podneva središnji je gradski trg bio poput košnice, prepun izlagača, posjetitelja, prodavača kolača, pučkih glazbenika i folkloraša, političara, novinara, prolaznika i roditelja s malom djecom.

U skromnom folklornom programu i bez uobičajene pozornice, što je, kako su nam rekli predstavnici manjinskih udruga, bila želja organizatora - Grada Osijeka, nastupili su raspjevani pripadnici Češke besede koji su jedini došli s vlastitim glazbenim sastavom, ostali su tancali uz preglasnu glazbenu matricu, potom dječja plesna skupina Matice slovačke te solopjevač Robert Zgrablić u pratnji violinista Andreja Žagara, mali simpatični mađarski folkloraši iz Dalj Planine, članovi KUD-a Sándor Petöfi, te rasplešani mali Ukrajinci, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva Taras Ševčenko iz Kaniže kod Slavenskog Broda. Posljednja je nastupila Folklorna skupina Šokadija izvođači splet slavonskih kola.

Nagradu za najljepši prikaz uskrasnih običaja osvojila je Matica slovačka Osijek, a za najbolju je pisanicu izabrana ona sa štanda ukrajinskog društva "Lesja

Ukrajinka". Pobjednike je proglasio gradonačelnik Ivan Vrkić, fotografirajući se s predstavnicama pobjednika Rozikom Hohoš i Marijom Belaj te Oksanom Martinjuk. Gradonačelnik je pozdravio sve nazočne, naglasio važnost suživota hrvatskog naroda i svih manjina te svima čestitao Uskrs. Osijek je u subotu na svom malom proljetnom festivalu posvjedočio jednu činjenicu koju počesto zaboravljamo, a to je izraziti europski i multikulturni identitet koji svaki dan živimo.

Najzanimljivije je bilo ispred štanda Češke besede čiji su glazbenici odjeveni u stilizirane replike narodnih nošnji nastupali za svoju dušu i izvan protokola izvođači češke i hrvatske pjesme.

Na zanimljivi slovački običaj, prikazan i u sklopu štanda Matice slovačke Osijek, ukazala nam je umirovljena profesorica Margita Žagarová. Djevojke bi se na uskršni ponedjeljak umivale vodom u kojoj bi se našle cvjetne laticice "kako bi bile još ljepše", a dečki koji ih simpatiziraju bi ih tu i tamo simbolično udarali vrbovim šibama "kako bi bile dobre."

Nagradu za najljepši prikaz uskrasnih običaja osvojila je Matica slovačka Osijek, a za najljepšu pisanicu ona društva "Lesja Ukrajinka".

Đraško Celing, Glas Slavonije, 9. travnja, 2017.

● UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža

Вдруге українська писанка визнана найкращою

Радості не було меж, коли на центральній площі Осієка на виставці пердвеликодньої маніфестації був оголошений результат про найкращу писанку. Кожного року маніфестацію організовує адміністрація міста Осієка, на яку запрошують всі національні меншини та інші товариства, що діють в Осієчко-бараньській області. Цього року на площі було представлено 83 шатра з прекрас-

ними, яскравими, різноманітними писанками. Крім того, представники національних меншин на мікрофон розповідали про свої великодні звичаї. Цікавою була і культурно-мистецька програма.

Шатро з українськими писанками, виконаними різними техніками, презентували члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка. Як і кожного

року, найбільш привабливими були дерев'яні писанки. Одну з таких писанок члени журі визнали найкращою.

Уже вдруге українська писанка визнана найкращою на маніфестації "Кольорові писанки фарбами міста". Нагороду членам українського товариства з Осієка вручив мер міста Іван Вркіч.

За найкращу презентацію великодніх традицій нагороджене словацьке товариство з Осієка.

Щирі оплески отримали і наймолодші члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Тараса Шевченка з Канижі, які взяли участь у культурно-мистецькій програмі. Під керівництвом Лідії Хас вони вивчили танок "Співаночки мої" та чудово представили український танець публіці.

Українці пишаються своїми писанками перед усім світом. Писанка – це неповторна краса, багатство і безцінний скарб. Писанка стала не лише символом Великодня, весни, нового життя, а й символом України.

Оксана Мартинюк

● УКПТ ім. Тараса Шевченка - Канижа

U Lipovljanima održana promocija knjige Jurija Lisenka "Ide svašta"

Tragom nastavka dobre suradnje Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani s Veleposlanstvom Ukrajine u RH i Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani u kojoj se po Modelu C izučava ukrajinski jezik i kultura Ukrajine, 16. ožujka 2017. godine održana je promocija knjige "Ide svašta" autora Jurija Lisenka. Promocija je održana u knjižnici OŠ Josipa Kozarca za starije učenike od 5. do 8. razreda, a promociji su prisustvovali ravnateljica OŠ Josipa Kozarca Mirjana Faltis, učiteljica ukrajinskog jezika Ka-

tarina Črnko, učitelji, načelnik Općine Lipovljani Mario Ribar, novinar RPN Novska, te pripadnici ukrajinske, češke i slovačke nacionalne manjine u Lipovljanima. Promocija je ciljano provedena u školi za djecu starije dobi jer se pjesme i stihovi ove zbirke uglavnom odnose na njihov uzrast, a djeca su pokazala veliko zanimanje za promociju.

Autor knjige je ostavio primjerak knjige s posvetom za školsku knjižnicu sa željom da ju djeca čitaju i koriste za učenje.

Ivan Semenjuk

Писанка – символ українського народу

З історії писанкарства на території України

При розкопках у Львові в 2013 році археологи знайшли писанку на гусячому яйці. На ній зображено символ “вужик”. Вік знахідки - 500 років, писанку розписали в козацькі часи. На сьогодні - це найдавніша писанка України.

Слов'янську писанку як матеріальне явище знайти ще не вдалося, але на користь її існування виступає той факт, що давні слов'яни, сповідуючи культ Сонця, відзначали Великдень - свято весняного пробудження природи. А на писанках ми широко знаходимо солярні (космічні) символи.

Під час розкопок сабатинівських поселень (культура пізнього періоду бронзової доби, поширена в південній частині України) культові зашліфовані моделі яєць (з амфіболіту та кварцу, також глини, тальку) знаходили майже в кожному житлі під вогнищем або серед інших культових речей. На одному з кам'яних яєць були вигравірувані позначки - символ “сосонка”. Таким чином за допомогою археології можна зробити висновок, що на українських теренах кам'яні яйця орнаментували вже в I тис. до Р.Х.

Те, що писанка, - явище дохристиянське, свідчить також те, що християнська церква східного обряду на початку не приймала писанку як атрибут язичницьких культів, а в багатьох християнських енциклопедіях та словниках немає відомостей про розписане яйце як пасхальний символ.

В останні десятиліття широко побутувала думка, що розмальовування яєць до Великодня існувало лише в західних районах України, а у східних переважав спосіб одноколірного фарбування яєць у відварі з лушпиння цибулі або в анілінових фарбниках. Однак останні дослідження дозволяють стверджувати, що поряд з крашанками традиційно існувало ще й розписування яєць чіткими геометричними мотивами рослинного походження, що мали глибокий духовний зміст. Треба зауважити, що кожна місцевість, а іноді і кожне село мали свої особливості і традиції не лише у виборі орнаментальних мотивів, а й у розмі-

щенні елементів та забарвленні яєць.

У 20 - 30-х роках XX ст., у часи воєнничо-атеїстичної пропаганди, писанки були зараховані до шкідливих культових атрибутів, а ті, хто їх виготовляв, заслуговували зневаги, висміювання, а пізніше - покарання. Виготовлення писанок припинилося у центральних та східних, а потім і західних областях, за винятком віддалених карпатських сіл. У 60-х роках XX ст. у зв'язку з посиленням інтересу до народного мистецтва відновилося й писанкарство.

Писанка - одна зі стародавніх форм українського народного розпису, символ весни, сонця, повернення природи до життя. Із давніх-давен яйце, як і дерево, вважалося символом весняного пробудження природи, зародження життя, продовження роду.

Період приходу весни, який у давні часи був справжнім святом для хлібороба, на території України припадає на кінець квітня – початок травня. І ось у сиву давнину наш, ще не хрещений, людина і хлопці, і дівчата, і старі, і малі - йшли до весняного лісу, де піснями й танцями, гайками та хороводами славили воскресіння природи, її відродження і розквіт. Возвеличували життєдайну силу сонця як першооснови життя. Прославляючи вічний закон пробудження природи на землі, возвеличували і вшановували водночас один із головних символів цієї пори – яйце, з якого, як вважалося, і почалося життя на Землі. Розписували яйце символічними знаками, котрі згодом трансформувалися в орнамент. Так і виник звичай робити писанки.

У дохристиянські часи писанка виконувала роль оберега. Ця традиційна функція, як і найдавніший орнамент, частково збереглася й досі: трикутники, спіралі, клинці, трироги і свастики - все це знаки різних ритуалів і святих магічних чисел, котрі в свідомості сучасників не втратили оберегового значення.

Виготовлення писанок в українській традиції наділялось сакральним значенням та входило до звичаєво-обрядової сфери. За традицією розпочинали писати писанки з другої половини Вели-

коднього посту, а найбільше їх виготовляли у четвер і п'ятницю перед Пасхою. Вірили, що писанка вийде гарною лише тоді, коли під час її виготовлення поруч не буде нікого стороннього, тому розписували великодні яйця переважно на самоті. Мало хто знає, що писанки виготовляли також у монастирях, де на них зображали релігійні сюжети. На Великдень писанки та крашанки освячували у церкві, а потім використовували для прикрашання осель, у великодніх іграх або з ритуальною чи магічною метою. Джерело

Наші предки робили писанки вночі, коли всі справи були пороблені і нічого не відволікало. Писанки писали лише на сирих яйцях спеціальними писачками та воском. Для фарбування використовували переважно три фарби – жовту, синю та червону, вмочуючи яйце спочатку в світлішу, а потім у темнішу. Раніше розписувати писанки можна було лише у чітко визначений час, з певними замовляннями. Чарівні знаки писалися відповідними кольорами. І нині частково збереглася символіка знаку і кольору.

За технікою виготовлення великодні яйця можна поділити на дві великі групи: виготовлені без використання воску та виготовлені за допомогою воскової техніки (ласне писанки).

Символи на писанках

Кожен намальований на писаночці символ щось означає: один благополуччя, інший родинний затишок, ще якийсь народження дитини чи хороший урожай цього року. Усі писанки створювалися з побажанням добра і з чистою душею. Вони були своєрідним оберегом у хаті, тому їх намагалися зберегти до наступної весни. Малюючи його, минулі покоління залишали символічний текст, який оберігав від хвороби, допомагав у нещасті, захищав від злого ока.

Найстаріший орнамент на писанках подекуди зберігається ще й досі. Він переважно геометричний: трикутники, спіралі, кола, сорококлинці, сорок гілок тощо. Все це - знаки різних ритуалів або священних чисел. Символічних малюнків виявлено понад сотню різновидів.

Кожна людина бажає залишити хороший слід після себе, а для цього потрібно пам'ятати звичаї і традиції свого народу. Навіть найменший подарунок може бути найкращим, якщо у нього вкласти душу. А наші предки знали як це робити, і ми повинні продовжити їх мету - дарувати людям доброту. Цю доброту ми зможемо їм подарувати, створивши Великодне яйце, таке, яке робили вони.

Тетяна Наконечна

Блог. Генеалогічні дослідження

Susret dječjih skupina u Lipovljanima

KUD "Lipa" iz Lipovljana već sedmu godinu zaredom organizira susret dječjih skupina na kojemu djeca prikazuju svoja dostignuća u pjesmi i plesu. To je dobra prigoda da djeca pokažu što su naučili, a ujedno im je to i poticaj za nastavak uvežbavanja koreo-

grafija i pjesme.

Prije svega, to je dobro usmjeravanje djece u kulturno odrastanje, poštivanje različitosti, a ujedno je to i podmladak od kojega se naknadno stvaraju kvalitetnije skupine plesača i pjevača koji će za nekoliko godina kvalitetno predstavljati

svoju kulturu i običaje.

Ovaj susret je održan 22. travnja 2017. godine u Društvenom domu Lipovljani a otvorio ga je zamjenik načelnika Općine Lipovljani Tomislav Lukšić.

Bila je to prigoda da se predstavi i mlada plesачka skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani koji su otplesali ples "Kozáčok" i svojim nastupom razveselili punu dvoranu što gledatelja, što drugih izvođača programa.

Osim dječje plesne skupine "Karpata", nastupili su kao domaćini KUD "Lipa" izvođeci hrvatske i slovačke plesove i pjesme, zatim KUD-ovi "Sunjanka" iz Sunje, "Moslavina" iz Kutine, "Potočanka" iz Potoka, "Šubić" iz Novske, "Moslavec" iz Volodera te dječja folklorna skupina Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani.

Ivan Semenjuk

Традиція, яка згуртовує Виготовлення писанок у Вуковарі

Для українців Хорватії стало вже традицією напередодні Великодня виготовляти писанки, які є символом Весни, Вічності життя, Пасхи. Саме з цієї нагоди зібралися члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка у Вуковарі, в приміщенні свого товариства.

Були серед них справжні майстрині, а були й такі, що вперше в житті взяли в руки писачок. Активними учасниками цього заняття стали й наймолодші члени товариства, які з цікавістю і задоволенням вбирали всю цікаву інформацію щодо писанкарства.

Отже, як самому розписати писанку? По-перше, потрібно вибрати обов'язково біле яйце з гладенькою поверхнею, яке перед роботою належить добре вимити і протерти оцтом.

Потім приготувати писачок, свічку, віск. Писачок – це дерев'яна паличка, на котру з бляшанки дротом прикручено конус. Конус потрібно нагріти над полум'ям свічки, потім вмочити у віск, можна і у парафін, тобто у розм'якту свічку.

Після цього можна наносити рисунок. Віск через тоненький отвір у конусі просочується, і таким чином, виводимо рисунок. Це може бути гілка, листочки, плодоніжки ягід калини, квіти, а також традиційні писанкові символи "сосонка" - символ життя та довголіття, "безконечник" - нескінченність буття і всього прекрасного, "дубовий чи лавровий листок" - символ вшанування пам'яті померлих... Потім потрібно занурити яйце у фарбу і тримати в ній найдовше – до 15 хвилин. Над газовою плитою

чи пальником, котрий можна зробити із старої бляшанки з-під консервів та шматочка сухого спирту (тільки не над полум'ям свічки, яка закіптявить орнамент) потрібно обпалювати яйце, водночас протираючи його старою капроною панчохою. Капрон дуже гарно відчищає поверхню від воску та полірує.

І от у вас на очах і з-під ваших рук народжується диво - писанка. Це відчуття важко передати словами, краще все-таки спробувати зробити писанку своїми руками - бодай раз у житті.

Важливо, щоб юнацтво від старшого покоління навчилося мистецтву писанкарства і продовжило зберігати цю традицію святкування Великодня.

Тетяна Рамач

Predstavljamo mlade ukrainiste

Studenti pete godine diplomskog studija Ukrajinistike u kolegiju Teorije i prakse prevodenja rade na prijevodima znanstvenih tekstova. Neki prijevodi prerastaju u diplomatske radove. Donedavna studentica (sada već

magistar ukrajinistike) Tonja Korosteljev predložila je prijevod ukrajinskog dokumentarnog filma kijevskoga studija o ukrajinsko-hrvatskim vezama. Ideja je postala temom diplomskoga rada i realizirana je u filmu, spremnom za hrvatsko

gledateljstvo. Očekuje se promocija filma na Fakultetu. Njena promišljanja o predmetu studiranja su izraz stava hrvatske mladeži prema Ukrajini, njenoj povijesti, kulturi.

dr. sc. Jevgenij Paščenko, izv. prof.

Ukrajinski dokumentarac "Povijesne veze između Ukrajinaca i Hrvata" na hrvatskom jeziku

Pisanje diplomskog rada bilo je za mene višestruko iskustvo i zadovoljstvo. Nisam samo prevodila niti sam samo konzultirala odgovarajuću literaturu već sam radila oboje na jedan cjelovit način, spajajući znanje, iskustvo i ljubav prema ukrajinskom jeziku i narodu koji je u najmanju ruku poseban i zanimljiv, a čija je sudbina tragična. Već pri završetku prve godine studija Ukrajinskog jezika i književnosti znala sam da su hrvatski i ukrajinski narod povezani na zadivljujući način, a pripremajući diplomski rad otkrila sam još više pojedinosti o međusobnoj isprepletenosti dva jezika i dva naroda. Ova kulturna, lingvistička i književna veza između Ukrajine i Hrvatske, koja je samo djelomično izvedena na svjetlo dana u mom radu, seže duboko u povijest i daje nam nevjerovatno uvid u iznenađujuću bliskost dva slavenska naroda. Iako tisućama kilometara udaljeni jedni od drugih, dijelimo slične sudbine i možemo se razumjeti i na taj način još više osnažiti osobitu međusobnu povezanost. Mnogo je toga što nas ujedinjuje: od narodnih obilježja, staroslavenskog jezika koji smo nekoć i jedni i drugi koristili, gotovo jednakih sudbina u borbi za nezavisnost, velikih književnika koji su međusobno surađivali i učili jedni od drugih do svih ostalih pojedinosti pa na taj način dijelimo i istu godinu u kojoj smo tu dugo čekanu nezavisnost napokon i stekli - 1991. godinu, ujedno i godinu mog rođenja.

Kao ponosna studentica Ukrajinistike, a nositeljica hrvatskog državljanstva, u meni gori želja da ovu neviđenu sponu dvaju naroda prenesem mnogima koji za nju još ne znaju. Ta želja pretvorila se u izvor ideja za rad. Prvo sam mislila kako bi bilo izvrsno prevesti neki originalno ukrajinski film, poput Dovženkovih filmova, na koje su se ugledali mnogi nama danas poznati redatelji. Spomenula sam svoju želju i ideju na jednom predavanju i profesoru Jevgeniju Paščenu, koji je na kraju i mentorirao moj rad, na čemu sam posebno i jako zahvalna. Nakon što je u obzir uzeo moju želju, profesor Paščenko dao mi je priliku i mogućnost da prevedem izvrstan dokumentarac snimljen u Kijevu prije 15 godina, koji mi je zapravo pružio upravo ono za čim sam tragala - otkrivanje dublje povezanosti naša dva

naroda od povijesnih vremena do danas i mogućnost lakog prenošenja informacija među hrvatskim narodom. Mnogi moji prijatelji, pogledavši dokumentarac, bili su blago rečeno zapanjeni svim povijesnim činjenicama koje su saznali o Ukrajini, a onda i ostalim iznenađujućim informacijama koje se tiču nevjerovatne povezanosti Ukrajinaca s Hrvatima. Pisanjem rada sam, osim neočekivano dubokog oceana novih saznanja, stekla i vještinu pisanja titlova i transkripcije izgovorenog teksta. To me posebno raduje jer mi je otvorilo vrata u jedan malo drugačiji prevodilački svijet. Zahvaljujući izvrsnim profesorima na katedri Ukrajinistike naučila sam puno toga o prevodenju poezije i proze, koje imaju svoja posebna obilježja i načine prevodenja koji se bitno razlikuju. Naučivši to, odlučila sam iskušati svoje sposobnosti u prevodenju filmova tj. pisanju podnapisa za filmove. Nije bilo nimalo lako, priznajem, ali me to iskustvo približilo jednom od najvećih izvora informacija - filmu. Nakon obrane diplomskog rada moje je srce bilo ispunjeno. Ostvarila sam svoj veliki san koji je, kao što sam na početku spomenula, bio višestruki trijumf. S jedne strane, utabala sam stazu za daljnja prevodenja filmova i pisanja titlova za iste, s druge strane sam dobila pregršt informacija o meni osobno najdražoj temi - povijesnim vezama između Ukrajinaca i Hrvata, a s treće strane sam imala, i još uvijek imam, priliku podijeliti te informacije s drugima na jedan njima jako prihvatljiv način - putem dokumentarnog filma. Slijedi kratki prikaz diplomskog rada koji se spominje u prethodnim redcima.

Ukrajinsko-hrvatske povijesne veze predstavljaju svojevrsnu kontinuiranost koja seže iz povijesnih razdoblja - od srednjeg vijeka do suvremenog doba. Tema ukrajinsko-hrvatskih književnih i kulturnih veza, kroz niz istraživanja ukrajinskih i hrvatskih znanstvenika, postala je i predstavlja jednu od tema današnje slavistike. Ukrajinska i hrvatska znanost posvetili su značajnu pozornost kontaktnim, tipološkim i poredbenim istraživanjima što potvrđuje i značajna bibliografija, poput one koja je korištena pri pisanju ovog diplomskog rada: "Українська література в загально-слов'янському і світовому

літературному контексті"; dakle knjiga iz 1987. god. koja prikazuje ukrajinsku književnost u opće-slavenskom književnom kontekstu i rezultat je dugogodišnjih istraživanja ukrajinskih slavista koji su dali značajne empirijske i teorijske zaključke. Druga značajna knjiga je ona iz 1996. god. objavljena na oba jezika pod nazivom "Hrvatska/Ukrajina. Kulturne veze od Jadrana do Dnjepra", dvojezično ukrajinsko-hrvatsko izdanje (priredio Jevgenij Paščenko) te drugi radovi. Tema ukrajinsko-hrvatskih veza dobiva još veći uzlet otvaranjem ukrajinskog Veleposlanstva u RH koje se u velikoj mjeri zalaže za nastavak i jačanje kontakata Hrvata i Ukrajinaca.

Konkretno, predmet proučavanja ukrajinsko-hrvatskih veza usmjeren je na dva velika povijesna razdoblja - sovjetska slavistika i slavistika u neovisnoj Ukrajini. U središtu pozornosti je već spomenuto akademsko izdanje s poglavljem o vezama ukrajinske s jugoslavenskim, prvenstveno hrvatskom književnošću, kao izraza slavistike toga doba, kada je Ukrajina prebivala u Sovjetskom Savezu, a Hrvatska bila dio Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Drugi predmet proučavanja zauzima dokumentarni televizijski film snimljen u Kijevu 2002. god. koji prati ukrajinsko-hrvatske veze od ranih početaka do današnjeg, suvremenog doba i u 40 minuta predstavlja nam nevjerovatnu priču povezanosti Ukrajinaca i Hrvata.

Film smo nazvali "Povijesne veze između Ukrajinaca i Hrvata" kao prijevod teksta u filmu s ukrajinskog na hrvatski jezik. Film predstavlja te odnose u novom svjetlu. Potvrdom aktualnosti ove teme nastupila je i njezina konkretna aktualizacija i realizacija u modernom razdoblju, proglašenjem neovisnosti Ukrajine i Hrvatske. Tako je ovoj problematici posvećen kolegij "Ukrajinsko-hrvatske književne veze" na diplomskom studiju Ukrajinskog jezika i književnosti i terenske nastave u Kijevu i Lavovu koje se održavaju već niz godina i na kojima mogu sudjelovati studenti svih godina Ukrajinistike.

Cilj rada bio je predočiti prijevod dokumentarnog filma s titlovima s ukrajinskog na hrvatski jezik. Osim ovoga, voljela bih istaknuti što je za mene osobno

cilj ovog rada. Nakon terenske nastave u Kijevu 2010. god. i one u Lavovu 2012. godine ostala sam pozitivno iznenađena sličnošću naša dva naroda - ukrajinskog i hrvatskog. Sličnost je bila intenzivna i konkretna, izražavala se u razmišljanjima i kulturnim osobitostima oba naroda, u povijesnim sudbinama, u književnosti, a posebno u jeziku i etimologiji riječi, što me, priznajem, najviše zaintrigiralo. Već tada počela sam svima govoriti o ukrajinskom narodu, o njihovoj kulturi i jeziku, o tome koliko smo slični, o tome da je to narod, koji je u povijesti svoga utvrđivanja i borbe za nezavisnost, pretrpio teškoće koje niti jedan drugi narod nije morao podnositi. Na kraju svake priče o posebnostima ukrajinskog naroda, shvatila bih da ljudi ne znaju gotovo ništa o tom kilometrima dalekom, a sudbinom

nama toliko sličnom narodu. Druga strana priče je da sam oduvijek željela pisati diplomski u kojem ću se uhvatiti u koštac s nečim novim i odlučila sam kako bih voljela naučiti raditi u programima za titlovanje filmova. Tada mi je profesor Paščenko pokazao i predložio ovaj dokumentarac. Tako sam u ovom diplomskom radu zapravo spojila dvije stvari koje su mi značajne u životu - naučiti pisati titlove za filmove i druga, važnija stvar, upoznati hrvatsku javnost o Ukrajini, o tome na koji način je nastala veza između naša dva naroda i koliko se zapravo možemo međusobno poistovjetiti. Već je nekolicina mojih prijatelja pročitala ovaj rad i pogledala dokumentarac tako da sam s ostvarivanjem svog osobnog cilja već počela.

Kada govorimo o aspektu noviteta, on

je izražen upravo u prevedenom tekstu televizijskog filma snimljenog i prikazanog u Ukrajini, u Kijevu i u transkriptu linija teksta izgovorenog u samom filmu. Praktični značaj rada izražava se u širokom dijapazonu mogućnosti. Film može biti prikazan u medijima, može biti korišten u nastavi ukrajinistike, a također može imati interes za ukrajinsku manjinu u RH, može biti prikazivan u školama te u radu raznih udruga i kulturnih društava. Uz diplomski rad s analizom ukrajinsko-hrvatskih odnosa priložen je do-datak - film na CD-u. Uskoro se očekuje promocija filma na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a zatim i distribucija CD-a po knjižnicama Hrvatske. Vjerujem da će taj rad privući pozornost i Ukrajinaca-Rusina u Republici Hrvatskoj.

Tonja Korosteljev, magistrica ukrajinistike i talijanistike

Tradicionalno slavljenje Kristova uskrsnuća uz pucanj topova

I ove je godine u župi Rođenja presvete Bogorodice u Kaniži povodom uskrsnuća u ranu zoru održana procesija oko crkve. Ranojutarnjom procesijom uz pjesmu "Voskres Isus od hroba", gromoglasnim pucnjem topova i zvonjavom crkvenih zvona proslavljeno je

uskrsnuće Isusa Krista. Ovim činom nastojalo se pozvati sve žitelje Kaniže u Crkvu. Nakon procesije uslijedila je svečana liturgija pod vodstvom župnika Nikole Stupjaka. Ova svečanost uveličana je tradicionalnim uskrsnim napjevima vrijedne i neumorne crkvene pjevačke skupine.

Poslije liturgije uslijedio je blagoslov pashe i uskrsnih jela. Tijekom blagoslova jela otpjevana je pjesma "Hrestos voskres iz mertvih". Nakon završene svečanosti, vjernici su si međusobno čestitali Uskrs i poželjeli obilje Božjeg blagoslova.

Lidija Has

Nastup UKPD-a Taras Ševčenko na "Uskrsnom koncertu"

Dana 22. travnja 2017. godine Kulturno-umjetničko društvo "Posavac" iz Kaniže organiziralo je "Uskrsni koncert". Ovu manifestaciju svojim su nastupom uveličali: UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže, KUD "Posavac" iz Kaniže, KUD "Graničar" iz Stupničkih Kuta i učenici Osnovne škole "Antun Matija Reljković". UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže predstavio se s mladom plesnom skupinom, starijom plesnom skupinom i pjevačkom skupinom. Pjevačka skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" je zajedno s KUD-om "Posavac" otpjevala dvije ukrajinske pjesme i dvije hrvatske pjesme pozivajući na međusobnu toleranciju i zajedništvo. Starija plesna skupina predstavila se s najpoznatijim ukrajinskim plesom "Hopak" još jednom oduševljavajući sve nazočne umijećem izvedbe složenih plesnih koraka i figura. Mlada plesna skupina predstavila se s dva ukrajinska plesa: "Z rodom mi z haličini" i "Mala melanka". Najmlađi članovi Društva svojim su trudom u izvedbi tradicionalnih ukrajinskih plesova oduševili nazočnu publiku. Nakon programa uslijedilo je zajedničko druženje svih sudionika i gledatelja.

Lidija Has

Studenti ukrajinistike: izrada pisanica

Uoči Uskrsa na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu lektorice ukrajinskoga jezika Darija Pavlešen i Ana Dugandžić su provele tradicionalni master class studentima prve godine ukrajinskoga jezika i književnosti. On je bio posvećen umijeću izrade pisanica - u sklopu katedre Ukrajinskog jezika i književnosti a odvijao se u jednoj od najboljih dvorana koja nosi ime Tarasa Ševčenka. Studenti su imali priliku bojati pisanice na tradicionalni ukrajinski način – uz pomoć voska. Ovakav događaj odvija se svake godine. Sudjelovati mogu svi zainteresirani, no naglasak je ipak na studentima prve i druge godine studija ukrajinistike koji još nisu imali prigodu nazočiti takvom događaju. Time se postiže promoviranje ukrajinske kulture i tradicije, a u pitanju je i širenje spoznaja samih studenata koji zasigurno ne bi bili izloženi takvim i mnogim drugim mogućnostima bez poticanja i organiziranja istih od strane profesora na katedri. Studenti su već položili ispit iz kolegija Uvod u kulturu i civilizaciju Ukrajine, slušaju predavanja iz usmene književnosti Ukrajine i zato je umijeće izrade pisanice dobrodošlo.

Na početku je bilo prezentirano kako pisanice mogu izgledati: studenti su imali mogućnost vidjeti već napravljene pisanice i knjigu u kojoj se nalaze mnoge tradicionalne ilustracije, što je potaklo inspiraciju i divljenje. Zatim je bio objašnjen način rada - od nanošenja voska i bojanja do čišćenja gotove pisanice. Profesori su nadgledali rad studenata i davali savjete. Uz uzvike ushićenja pri uspješnoj izvedbi zamišljene dekoracije, čula se još pozadinska glazba poznatog ukrajinskog benda Океан Ельзи. U takvom ugodnom ozračju, mladi ukrajinisti su se zabavili ali i stekli korisna praktična znanja za buduće proslave Uskrsa. Mnogi su u stanju euforije na kraju izjavili da će, kad dospiju u Ukrajinu, kupiti sve potrebne alate kako bi i sami kod kuće mogli raditi ukrajinske pisanice. Na takav način studenti ukrajinistike su širili svoje spoznaje o bogatoj ukrajinskoj pučkoj tradiciji, svojevrsno su se pridružili obilježavanju blagdana koji je ove godine slavljen istovremeno u Hrvatskoj i Ukrajini, tradicionalno prijateljskim zemljama. Naravno, pisanice su ponijeli svojim obiteljima s kojima su obilježili blagdan.

Kristijan Dobroslov Zuzija, student druge godine ukrajinistike

U Lipiku održana radionica ukrašavanja pisanica voskom

U organizaciji Udruge hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva Lipik, Gradske knjižnice i čitaonice Lipik te gradonačelnika Grada Lipika, dana 6. travnja 2017. godine u Multikulturalnom centru Lipik održana je, već četvrtu godinu zaredom, radionica ukrašavanja pisanica voskom.

Članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpata" iz Lipovljana su bili i ove godine nositelji ove radionice. Na samom početku, program je otvorila predsjednica Hrvatsko-ukrajinskog društva Iryna Matijević, da bi potom sve prisutne, kao i izvođače radionice

pozdravio gradonačelnik Grada Lipika Vinko Kasana.

Voditeljica pjevačke skupine "Karpata" Marija Poljak je najavila prigodne pjesme "Hajivke" (ukrajinske uskrсне pjesme, ukr. Гаївки) koje će biti izvođene, a koje se prema običajima Ukrajinaca izvode na sam Uskrs nakon uskrsnog doručka oko crkve.

Predsjednik "Karpata" je također pozdravio prisutne i zahvalio im na odazivu u radionicu izrade pisanica voskom, te podsjetio da je Ukrajinsko društvo iz Lipovljana u organizaciji ekipe HTV-

a snimilo emisiju o uskrsnim običajima Ukrajinaca i da će ona u sklopu programa "Manjinski mozaik" biti prikazana na HTV-1 u subotu, 15. travnja ove godine.

Nakon tri otpjevane prigodne pjesme "hajivke", počela je radionica izrade pisanica voskom koju su vodile članice "Karpata" i u kojoj su sudjelovali svi prisutni te pokazali veliki interes za način ukrašavanja jaja voskom i bojom. Posebno treba istaknuti prisutnost djece iz dječjeg vrtića, koji su se po prvi puta susreli s ovim načinom izrade pisanica.

Ivan Semenjuk

Uspješan nastup UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod u Sesvetama

Ukrajinskim narodnim plesom oduševili publiku

Plesni ansambl, glazbena sekcija, mješoviti pjevački zbor, te dramsko-recitatorska sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" - Slavonski Brod, gostovali su 25. veljače 2017. godine u Sesvetama. U prepunoj dvorani Narodnog sveučilišta u Sesvetama u organizaciji Kulturno-umjetničke udruge "Staro Brestje", Sesvete, održan je cjelovečernji trinaesti koncert "Prijetelji i mi".

Pored domaćina, koji su predstavili četiri koreografije, na koncertu su sudjelovale i pjevačke skupine – klapa "Peškafondo" te ženski vokalni ansambl "Pastirice" Brestje, zatim Folklorni ansambl "Petrnjičica" iz Petrinje. Ukrajinsku kulturu na ovom kulturnom događaju predstavljali su članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavenskog Broda. Mješoviti pjevački zbor otpjevao je dvije poznate ukrajinske

pjesme, te u pratnji glazbene sekcije a u sastavu koreografije, "Zaporoški herc" i pjesme "Jihav kozak za Dunaj" i "Jihale kozake". Plesni ansambl, starija grupa otplesala je na oduševljenje gledateljstva "Zaporoški herc" i "Hopak", koji je prema riječima domaćina "bio i vrhunac koncerta s izuzetno atraktivnim, na momente ekstremno dinamičnim artističkim dijelovima koreografije".

Jasna Bek

U Lipovljanima održana književna večer u čast velikana Ukrajine Tarasa Ševčenka

U organizaciji Općine Lipovljani, povodom Josipova, Dana općine Lipovljani, Dana OŠ Josipa Kozarca Lipovljani i Dana župe sv. Josipa Lipovljani, članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani dali su svoj doprinos ovom velikom slavlju u Lipovljanima. U tu svrhu, dana 16. ožujka 2017. godine u Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani održana je Književna večer posvećena velikanu Ukrajine Tarasu Ševčenku.

Pjevačka skupina "Karpata" je na početku otpjevala dvije poznate uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka na ukrajinskom jeziku. Nakon pozdravnih riječi upuće-

nih od strane predsjednika KPDU "Karpati" Ivana Semenjuka, mnogobrojnim gledateljima koji su prisustvovali ovoj književnoj večeri, posebno istakavši prisutnost privremenog obnašatelja dužnosti veleposlanika Ukrajine u RH Jurija Lisenka, načelnika Općine Lipovljani Maria Ribara, ravnateljice OŠ Josipa Kozarca Lipovljani Mirjane Faltis i predsjednika Ukrajinske zajednice RH Mihajla Semenjuka, uslijedio je nastavak kulturnog programa. Publici se predstavila nastavnica ukrajinskog jezika i povijesti Katarina Črnko i u nastavku predstavila svoje učenice Nikolinu Letvenčuk i Lenu Repinc koje su odrecitirale neko-

liko stihova Tarasa Ševčenka na ukrajinskom jeziku.

O veličini lika Tarasa Ševčenka i o njegovim djelima iznio je svoja zapažanja savjetnik, trenutno obnašatelj dužnosti veleposlanika Ukrajine u RH Jurij Lisenko, te svojim iznimno zanimljivim predavanjem o Tarasu Ševčenku, obradovao prisutne.

Na kraju, za dobro predstavljanje ukrajinske kulture i djelatnosti ukrajinske nacionalne manjine te plodnu suradnju s Općinom Lipovljani, zahvalio je načelnik Mario Ribar.

Ivan Semenjuk

U Lipiku održana Književno-glazbena večer posvećena velikom ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku

Veliki ukrajinski pisac, akademski slikar, humanista i utemeljitelj novije ukrajinske književnosti Taras Ševčenko rođen je 9. ožujka 1814. godine.

Svake godine, cijeli mjesec ožujak u Ukrajini i izvan nje posvećen je Tarasu Ševčenku. Godišnjicu Velikog Kobzara svečano obilježavaju Ukrajinci u cijelom svijetu. U hrvatskom gradu Lipiku djeluje Udruga ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva koja je bila organizatorom književno-glazbene večeri povodom obilježavanja godišnjice rođenja Tarasa Ševčenka. Književna večer je održana

28. ožujka 2017. godine u Multikulturalnom centru Lipik, kojoj su, osim pripadnika domaćina, članova Udruge ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva, nazočili predstavnici Gradske uprave Lipika, predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk, te privremeni obnašatelj dužnosti veleposlanika Ukrajine u RH Jurij Lisenko. U svečanom programu sudjelovali su učenici glazbene škole iz Kutine, te članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana, polaznici ukrajinskog jezika i kulture u OŠ Josipa Kozarca Lipovljani, koji su na ukrajinskom jeziku odrecitirali

stihove Tarasa Ševčenka. O liku Tarasa Ševčenka i njegovim velikim zaslugama za ukrajinski narod koji je on dao za vrijeme svoga života, govorio je trenutni obnašatelj dužnosti veleposlanika Ukrajine u RH Jurij Lisenko. Prisutnima se obratio i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk, zaželeivši svima ugodno druženje s dobrim željama za nastavak uspješne suradnje institucija i svih udruga koje predstavljaju ukrajinsku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj.

Ivan Semenjuk

Josipovo u Lipovljanima

Održan tradicionalni zajednički kulturno-umjetnički program

Kao završna točka obilježavanja Josipova u Lipovljanima, dana 19. ožujka 2017. godine s početkom u 19 sati u Društvenom domu Lipovljani održan je zajednički kulturno-umjetnički koncert svih udruga i organizacija u Lipovljanima koje su vezane uz kulturna događanja u općini.

Bio je to nadasve veoma kvalitetan kul-

turni događaj koji su prezentirali MPZ "Lira", plesno akrobatski klub "Iskrice", KUD "Lipa" sa svojom mladom i starijom folklornom skupinom i tamburaškim sastavom, OŠ Josipa Kozarca sa recitatorskim i dramskim prikazom, Udruga umirovljenika općine Lipovljani te KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani sa svojom plesnom i pjevačkom

skupinom. O ovome koncertu, kao i o zajedničkom suživotu u Lipovljanima, na samom početku programa govorio je načelnik Općine Lipovljani Mario Ribar te istakao s ponosom kako se kroz rad svih ovih udruga širi kultura i druželjubivost, pa nije ni čudo da se Lipovljani predstavljaju kao jedna multikulturalna cjelina sa mnogo ljubavi i razumijevanja različitosti koje postoje u ovoj općini. Svoj doprinos ovoj manifestaciji, članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani su dali pjevajući jednu prigodnu uskrсну ukrajinsku pjesmu "De hajivka lunala", te pjesmu "Slavonija" koju je napisao i uglazbio član ove skupine Zlatko Knjižek, a dječja plesna skupina je oduševila mnogobrojne gledatelje plešući usavršenu varijantu plesa "Kozáčok" kojim su oduševili i razdragali prisutne gledatelje.

Ivan Semenjuk

"Prvosvibanjski izlet u Adici"

Grad Vukovar i Turistička zajednica Grada Vukovara kao i prethodnih godina, 1. svibnja 2017. godine organizirali su manifestaciju "Prvosvibanjski izlet u Adici" u park-šu-

mi Adica. Brojne je posjetitelje dočekao bogat kulturno-umjetnički i zabavni program. Uz pratnju Gradskog puhačkog orkestra nastupile su Mažoretkinje Grada Vukovara, a zatim su uslijedili

programi KUD-ova i udruga s područja grada Vukovara, a to su "Vukovarski golubići", plesna grupa "Venera", plesna grupa "Mambo", Udruga "Bijela golubica", UKPD "Ivan Franko", KUD "Kolo", Udruga Mađara grada Vukovara, KUD "Sloga", KUD "Osif Kosteljinik", Udruga Nijemaca i Austrijanaca te TS "Allegro". Narodni zbor UKPD "Ivan Franko" pod voditeljstvom Anite Nađ i u pratnji instrumentalnog orkestra izveo je niz narodnih ukrajinskih pjesama.

Nakon umjetničkog i zabavnog dijela uslijedila je tradicionalna podjela graha za sve građane i posjetitelje, a cijelu je manifestaciju dodatno uljepšala "Dječja alka". Posjetitelji su mogli pogledati pokretne štale koje su privremeni smještaj konjima koji su spremno čekali Svečanu Sinjsku alku u Vukovaru.

U popodnevним satima program je nastavljen nastupom tamburaškog sastava "Allegro". Također, organiziran je i besplatni prijevoz turističkim vlakićem Grada Vukovara iz centra za Adicu, iz Adice za Borovo naselje, iz Borova naselja za Adicu. Isto tako organiziran je razgled grada "Waterbusom Bajadera". Svojim se sugrađanima pridružio i gradonačelnik Ivan Penava koji je izrazio zadovoljstvo organizacijom, ali i odazivom mnoštva posjetitelja. Bogat kulturno-umjetnički program i zabavni sadržaji za djecu dali su mogućnost svakomu pronaći nešto za sebe i uživati u prekrasnom danu.

Tetyana Ramač

Susret hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru

Kada je u travnju 2014. godine u Dubrovniku objavljeno da će sljedeći Susret hrvatske katoličke mladeži biti 2017. godine u Vukovaru, mnogobrojna srca mladih katolika s područja Slavonije su bila ispunjena neizmjenjom radošću.

U ispunjenosti životnim svakodnevnica, tri godine su prošle i brže nego što smo osjetili i krajem travnja se u Vukovaru dogodio Susret hrvatske katoličke mladeži (u nastavku: SHKM).

Prije opisivanja svih događaja u Vukovaru 29. i 30. travnja, potrebno je nešto više reći o tome što je SHKM. Riječ je o susretu mladih katolika koji se održava svake dvije godine u jednom od gradova Republike Hrvatske. U Vukovaru je održan jubilarni, 10. susret, a prethodili su mu susreti u Splitu (1996.), Rijeci (2000.), Osijeku (2002.), Šibeniku (2004.), Puli (2006.), Varaždinu (2008.), Zadru (2010.), Sisku (2012.), Dubrovniku (2014.). Svaki od spomenutih susreta se održavao pod određenim geslom, a moto ovogodišnjeg SHKM-a je "Krist, nada naša" (1. Tim., 1, 1). Susret je organiziran od strane Povjerenstva za pastoral mladih Đakovačko-osječke nadbiskupije i Ureda HBK za mlade, a na njegovoj realizaciji se radilo gotovo godinu dana.

Ovogodišnji susret imao je neke promjene u odnosu na prethodno održane susrete. Naime, ustaljeni redoslijed odvijanja susreta je bio da se mladi iz cijele Hrvatske i katolici iz dijaspe okupe u subotu, u gradu u kojem se susret održava. Centralna, svečana misa prethodnih susreta održavala se subotu u poslijepodnevni satima, dok su nedjelju mladi provodili u župama na području nadbiskupije.

Ovaj susret je započeo dolaskom mladih u župe koje se nalaze u cijeloj Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Brojne obitelji su u svoje domove prihvatili mlade katolike, a župe su tijekom subote upriličile prigodne duhovno-svjetovne programe kako za goste, tako i za domaćine.

I naše grkokatoličke župe: Pokrov presvete Bogorodice u Petrovcima i župa Krista Kralja u Vukovaru su se također uključile u organizaciju SHKM-a i primile oko 150 sudionika.

Poseban naglasak bih stavila na najveću župu u Vukovaru, Sv. Filip i Jakov koja je primila oko 750 mladih. U subotnjem programu u spomenutoj župi, nagovor je držao don Damir Stojić, mladima poznati salezijanski svećenik koji je, također s Božjom pobjedom predvodio i večernje klanjanje na kojemu je bilo okupljeno oko tisuću mladih.

Iako su u Vukovar već u petak počeli

pristizati mladi iz dijaspore, vrhunac slavlja započinje u nedjelju u jutarnjim satima. Na Memorijalno groblje pristize 200 autobusa i oko 10 000 mladih. Molitvom oko križa koju je predvodio predsjednik Odbora HKB-a za mlade, pomoćni zagrebački biskup Mijo Gorski, službeno započinje 10. SHKM. Nakon molitve formira se povorka predvođena križem i kolona mladih kreće prema dvorcu Eltz gdje će se odvijati sveta misa. S drugih strana je u grad pristiglo još 20 000 mladih tako da se na svetoj misi okupilo oko 30 000 mladih što je jednako broju stanovnika u Vukovaru. Grad nikada prije nije imao toliko mladih ljudi okupljenih u radosti i vjeri na jednom mjestu. Svetu misu je predvodio nadbiskup đakovački i osječki, metropolit Đuro Hranić. - Želimo danas ovdje iz Vukovara poslati poruku nade i ohrabrenja koja izvire iz Božje nade i dobrote objavljene u Isusu Kristu koji je naša nada, poručio je nadbiskup u propovijedi na središnjem misnom slavlju. Podsjetio nas je kako uskrsli Krist nosi novu nadu i da u svijetu nije prisutna samo snaga grijeha nego i uskrsnuća. Nadbiskup je pozvao mlade da se otvore prema budućnosti i Kristovoj ljubavi i njegovom vodstvu slijedeći geslo Susreta "Krist, nada naša". Osvrnuvši se na lošu situaciju u Hrvatskoj, nadbiskup upućuje i snažnu poruku mladima: Nema i ne može biti blagostanja i napretka ako nema vas koji ste spremni učiti, studirati, marljivo raditi, biti postojani u dobru, odustajati od veze, protekcije, mita i korupcije, od grešnih obrazaca ponašanja i prizemne logike ovoga svijeta i biti zdrava alternativa ovome svijetu.

Okupljene mlade katolike pozdravio je na početku misnog slavlja apostolski nuncij u RH, nadbiskup Alessandro D'Errico rekavši kako će papi Franji prenijeti poruku da je u nedjelju u Vukovaru vidio jedan novi horizont koji čine hrvatski mladi katolici.

Nekoliko brojki je još bitno spomenuti vezano za misno slavlje: 30 prisutnih biskupa, 240 pjevača iz 18 župa Osječko-đakovačke nadbiskupije, 250 mladih volontera prisutnih u nedjelju, 1500 volontera ukupno, koji su tjednima/mjesecima radili na organiziranju ova dva dana (kako u svojim župama, tako i u Vukovaru), a vrhunac volonterskog rada se odvijao upravo tijekom nedjelje. Na kraju je najavljen i sljedeći SHKM koji će se održati 2020. u Zagrebu.

Nakon svete mise, mladi su sudjelovali u programima koji su se nudili po cijelom gradu, posjećivali značajna mjesta u Vukovaru kao što su Ovčara, Memorijalni centar, bolnica, Spomen dom na Trpinjskoj cesti, Vodotoranj do kojih su vozili organizirani autobusi... Završetak susreta bio je koncert Alena Hrčice, sestre Husar i Božje pobjede te rock benda Opće

opasnosti. Vjerujem kako će ovaj SHKM ostati u prekrasnom sjećanju svim sudionicima, ali i građanima Grada Vukovara. Vjerujem kako je susret učinio da se u svoje domove vratimo ispunjeni novom nadom, snagom za životnu svakodnevnicu i radošću koju ćemo svjedočiti svojim djelima i riječima. Grad Vukovar će ovaj susret zapisati u svoju povijest, a potkrijepa tome su i riječi fra Ivice, gvardijana vukovarskog Franjevačkog samostana i župnika Župe sv. Filipa i Jakova: SHKM

u Vukovaru veliki je znak jer su Vukovar i ulice kojima će mladi hodati natopljeni patnjom, a opet i ljubavlju za svoje obitelji, svoj grad i svoju Domovinu. Sve ovo može biti svojevrsni veliki uzor našim mladima – da idu do kraja, da se do kraja predaju jer sve ima smisla. Povratak u Vukovar i život u Vukovaru znak je uskrsnuća, znak novoga života. Mladima koji dolaze u Vukovar poručujem – dođite u Vukovar i osjetite ljepotu novoga života.

Olesja Beč

Тарас Шевченко – Божа людина

“Написавши слово “Бог” з малої літери в усіх виданнях “Кобзаря”, наш лютий час дав свій антишевченківський ключ до книги. А Шевченкова дума – це розмова з Богом”. (Євген Сверстюк, Феномен Шевченка). Об’єктивний аналіз творів Тараса Шевченка засвідчує, що поет був віруючою людиною і в його творчості присутні численні релігійні мотиви. І як не намагалося советське літературознавство у безбожній комуністичній системі перекутити релігійність Шевченка, його світогляд і поезія були настільки просякнуті Богом, що можемо з певністю твердити: Шевченко був справді Божою людиною, яка обрала Господа Бога за нескхисний орієнтир у своєму житті, у своїй творчості і акумулювала у собі не пізнаний до кінця потенціал духовності української нації.

Геній українського народу – поет, художник і письменник Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 р. в селі Моринці Звенигородського повіту на Черкащині.

Охрестив Тараса греко-католицький священник о. Олекса Базаринський у храмі св. Івана Богослова. Так само називався і храм в селі Кирилівка, звідки походив батько Тараса Григорій і куди згодом переселилася їхня родина.

Перші релігійні знання малий Тарас отримав від батька, який у неділі і свята часто вголос читав Святе Письмо та Життя Святих, мав свій власний Київський Патерик та Мінеї. Дух і традиції українського християнства Шевченко переймав і від українського простолюда, яке на той час залишилося самотнім сховищем українства взагалі. Року 1838 за сприянням художника Миколи Сошенка Тараса викупили з кріпацтва і він поступив в Академію художеств. Це був рідкісний талант від Бога. Його тричі нагороджували срібними медалями за чудові картини, а за гравюри Шевченкові присвоїли звання академіка. Тарас умів грати на скрипці, бандурі, дуже гарно танцював і співав. А вже своїми віршами, які почав писати у 22 роки, Кобзар розбудив український народ зі сну, пробудив у ньому гідність і любов до свободи і цим зробив для України стільки, що, “поки світ стояти буде, його не забудуть”. За це його і засудило російське імперське самодержавство на десять років каторги у казахських степах, але не зламало його духа, ані його поетичного таланту, не зламало у

ньому віри в Бога. Помер Тарас Шевченко 10 березня 1861 р. на чужині у Петербурзі, а згодом домовину з його тілом перевезли в Україну і 22 травня поховали в Каневі на Чернечій горі.

Бог і релігійність, християнський світогляд – орієнтири на нелегкій дорозі життя і творчості Тараса Шевченка. Поет ніколи не втратив набутої в дитинстві здатності щиро молитися і перебувати в стані особливого містичного піднесення.

Тим-то духовний світ кобзаря Перебенді є відображенням душі самого Шевченка, яка, непідвладна тілесним путам часу і простору, вийшла на прямий зв’язок з Богом:

Старий заховався

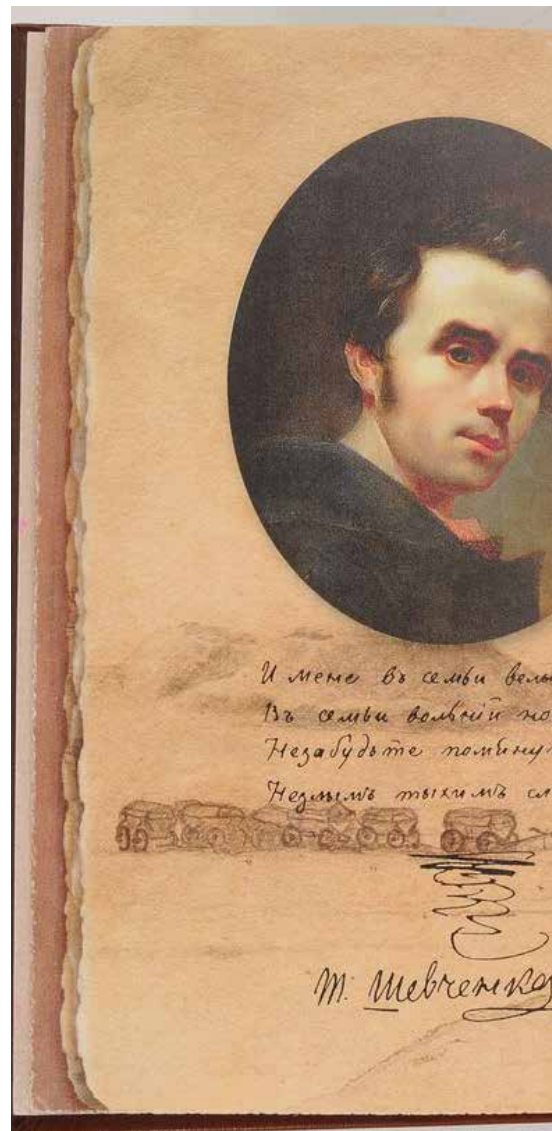
*В степу на могилі, щоб ніхто не бачив,
Щоб вітер по полю слова розмахав,
Щоб люде не чули, бо то Боже слово,
То серце по волі з Богом розмовля,
То серце щебече Господню славу,
А думка край світа на хмарі гуля.
 (“Перебендя”, 1839)*

Такий стан особливого містично-релігійного піднесення самому Шевченкові був добре відомий, він сам його переживав:

Мені тринадцятий минало

*Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чого було?
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога...
Уже покликали до паю,
А я собі у буряні
Молюся Богу...
 (“Мені тринадцятий минало”, 1847)*

Релігійність Шевченка – це вияв почувань та вражень власного життя. Поет розмовляє зі своїм Богом, але бачить і все навколо себе, і це не тільки властивість живої уяви художника взагалі, але й істотна ознака його релігійної вдачі. У Шевченковому сприйнятті гармонія світобудови, краса створіння зігріті непогасною добротою і глибокою любов’ю Творця до людини, Творця, якого Шевченко називає “Всемогутнім Чоловіколюбцем”, “Всемогутнім і Премилосердним Господом”, “Чоловіколюбцем Богом” тощо. На вірі в особового християнського Бога базується глибока і незмінна, суто християнська етика і моральність Шевченка. За переконанням Кобзаря, люди, порушуючи Божі

заповіді, оскверняють образ Божий у собі, спричиняються до морального звиродніння. Тому він гаряче благає своїх земляків:

*Схаменіться! будьте люди,
Бо лихо вам буде.*

...
*Умийтеся! образ Божий
Багном не скверніте.
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать...
 (“І мертвим, і живим”, 1845)*

У містичній поемі “Тризна” поет стверджує, що Бог – це все, на нього вся надія, а віра – це світло, без якого і видючі є сліпцями. Тарас Шевченко був переконаний, що християнська віра – це той вогонь, що має випалити всю скверну на землі. Відступство від Бога – це загибель, і тому з його грудей зринає пекуча скарга:

*...Шукаю Бога, а знаходжу
Таке, що цур йому й казати.
 (“В неволі, в самоті немає”, 1848)*

Душа Шевченка світить крізь темінь ночі своєю великою і болісною тугою за Богом. Поет усюди і завжди протягом усього свого життя шукав Бога. У сердечному синівському зверненні до безталанної Матері-України вказує на життєдайний і непохитний орієнтир:

*...Моя нене,
Удово небого,
Годуй діток; жива правда
У Господа Бога.*
(“Сон” (“У всякого своя доля”), 1844)

У стремлінні до Божої “живої правди”, до правди життєдайної, життєствердної Шевченко вбачає найвищий сенс життя і єдину умову щастя людини. Чим прикріше, чим болючіше вражає поета суворі дійсність відступством від живої правди Господа Бога, тим сильніше “думи душу осідають”, тим щиріше “хочеться серце розповісти”, і тоді його уста шепочуть чисту, як усмішка дитини, молитву:

*Ми восени таки похожі
Хоч крапельку на образ Божий...
Думи душу осідають,*

*І капають сльози.
І хочеться сповідатись,
Серце розповісти,
І хочеться... Боже милий!
Як хочеться жити,
І любити твою правду,
І весь світ обняти!*
(“Ми восени такі похожі...”, 1849)

Його зорієнтованості на Господа Бога, його надії ніщо не в силі було похитнути:

*Надію в серці привітаю,
Тихенько-тихо заспівую
І Бога Богом назову.*
(“Мені здається, я не знаю...”, 1850)

“Милосердний Бог – моя нетлінна надія”, – записав поет 1857 р. у своїм “Щоденнику”. Християнськими поняттями та уявленнями наскрізь помережене все, що вийшло з-під пера Тараса Шевченка. По-справжньому релігійна людина не звертається до Бога вряди-годи, а підтримує зв'язок із Богом постійно. Такою справді віруючою людиною був і Тарас. У листі

до брата Микити писав: “Живу, учусь, нікому не поклоняюсь і нікого не боюсь, окрім Бога”. У певні моменти почуттів великої радості чи горя, здивування або захвату він мимохіть звертався до Бога, “невидимого, але всюдисущого”:

*Мені ж, мій Боже, на землі
Подай любов, сердечний рай!
І більш нічого не давай!*
(“Молитва”, 1849)

Простіть!.. Я Богу помолюсь...
“Молю Тебі, Боже милий,
Господи великий!
Що не дав мені загинуть,
Небесний Владико,
Що дав мені добру силу
Пересилить горе...”
(“Сон” (“Гори мої високі”))

При кінці життя, будучи недужим і передчуваючи смерть, Т. Шевченко пише 14 лютого 1861 р. вірш “Чи не покинуть нам, небого”. У поезії відверто мовить, що йому прийшла пора вирушати “в далеку дорогу на той світ”. Поет з космічного обзору оглядає світ, рідний край, усе своє життя і смиренно мовить:

*...Нескверними устами
Помолимося Богу,
Та й рушимо тихесенько
В далеку дорогу...*
(“Чи не покинуть нам, небого”, 1861)

Як віруюча людина він не сумнівається в силі і плідності молитви та закликає і нас:

*Смиріться, молитесь Богу,
І згадуйте один другого.
Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа молитесь.*
(“В казематі”, XII, 1847)

Тарас Шевченко щиро, глибоко і непохитно вірив у Бога. І з цією вірою творив прекрасне, любив людей і борювався за правду протягом усього свого життя. Несучи свій хрест тернистою дорогою, Шевченко уберіг чистоту свого серця, а гнів ніколи не заступив йому сонця Правди. “Тим то його творча спадщина залишилася для нас не якимсь минулим фактом літературного процесу, а життєдайною криницею навіки” (Богдан Завадка. “Серце чистее подай”). Тарас Шевченко – Божа людина, віруюча і вірна Богові. А хто у цьому сумнівається, нехай відкриє “Кобзар”... як молитовник...

Наталія Томків

Dmytro Bortnjanskyj – prvi poznatiji ukrajinski crkveni skladatelj Europe

Ukrajinski su se glazbenici izvan granica srednjovjekovne države Kyjivske Rusi proslavili već u 14. stoljeću. U kronikama srednjovjekovnog razdoblja često se pronalaze njihova imena među dvorskim glazbenicima. Posebno su bila brojna ona na poljskom, a kasnije i na ruskom dvoru. Ukrajinski utjecaj danas se posebno primjećuje u ruskoj klasičnoj glazbi, gotovo uvijek kada je riječ o glazbenicima koji imaju ukrajinsko podrijetlo, poput Petra Čajkovskog, Igora Stravinskog i drugih. Pripadnik ukrajinske Zlatne trojke Dmytro Bortnjanskyj, uz Maksima Berezovskog i Artema Vedelja, ubraja se među prve poznatije ukrajinske skladatelje u Europi. Bortnjanskyj je posebno prepoznatljiv po crkvenim skladbama koje se danas izvode u pravoslavnim i grkokatoličkim crkvama širom Europe i svijeta, te po osmišljavanju novog tipa zbornog koncerta za koji su karakteristične kratke kompozicije za glasove bez pratnje te uglavnom višekratna i različita poglavlja s povremenim solističkim pauzama.

Bortnjanskyj je rođen 1751. godine u Gluhivu (Šumska oblast), na sjeveru Ukrajine. Gradić je tada bio jedno od poznatijih ukrajinskih središta u sklopu Ruskog imperija. Njegov otac Stefan Škurat podrijetlom je bio iz Halyčyne

(Galicije), a na ukrajinsku Slobožanščinu je doselio u potrazi za poslom. Dolaskom na nove prostore Stefan je promijenio svoje prezime koje nije zvučalo aristokratski, nadajući se da će mu to pomoći pri ostvarivanju boljih poslovnih prilika i utjecaja u sve više rusificiranom društvu. Prezime Bortnjanskyj je nastalo kao izvedenica njegova rodnog zapadnoukrajinskog sela. Postao je priznati član ukrajinskog kozackog društva koje se sve više izmjenjivalo pod snažnim ruskim restrikcijama. U Gluhivu je Stefan upoznao Dmytrovu majku Marinu, također društveno aktivnu Ukrajinu. Otac i majka postali su vrlo brzo ugledan obiteljski par Dmytrovog rodnog mjesta.

Svoje prvo glazbeno obrazovanje Bortnjanskyj je stekao u Gluhivskoj glazbenoj školi, koja je bila poznata po pripremi budućih profesionalnih pjevača za dvorsku zbornu kapelu u Sankt Peterburgu. Jednom prilikom, talent Bortnjanskog je prepoznao ukrajinski glazbenik Marko Poltorackij koji ga je poveo u Sankt Peterburg. Ondje je Bortnjanskyj počeo dobivati daljnju obuku od talijanskog skladatelja Baldassarea Galuppija koji je bio jako zadovoljan postignutim rezultatima. Zahvaljujući njemu, Bortnjanskyj je dobio odobrenje da se preseli u Italiju gdje se sljedećih deset godina obučavao i studirao u različitim gradovima - Veneciji, Bologni, Rimu, Napulju i drugdje. Tada je skladao nekoliko opera talijanskih libreta: "Creonte" (1776.) i "Alcides" (1778.) s nastupom u Veneciji te "Quinto Fabio" (1779.) s nastupom u Modeni. Bortnjanskyj je također pisao liturgijska djela prema latinskim i njemačkim tekstovima, uključujući i "Ave Maria" za dva glasa i orkestar.

Po povratku u Sankt Peterburg, Bortnjanskyj je postao dvorskim skladateljem, nastavnikom i dirigentom. Tijekom tog razdoblja skladao je svoje francuske opere: "La Fete du Seigneur" i "Le faucon" 1786. i "Le Fils rival" 1787. godine. Istodobno je napisao niz instrumentalnih djela (klavirska sonata i piano kvintet s harfom) i ciklus umjetničkih pjesma prema francuskim tekstovima. Godine 1790. napisao je svoj "Koncert-simfonija u B-duru" koji se već dugo vremena (do otkrića ranije simfonije Maksima Berezovskog) smatrao prvim simfonijskim radom skladanim u Ruskom carstvu. Šest godina kasnije, 1796. Bortnjanskyj je postao direktorom peterburškog Sudskog zbora, koji je bio sastavljen uglavnom od Ukrajinaca. U to vrijeme rad Sudskog zbora je podignut na novu razinu izvrsnosti. Tijekom tog

razdoblja Bortnjanskyj je skladao više od 100 zbornih religioznih djela, uključujući 35 koncerata za četverodjelni mješoviti zbor, 10 koncerata za dvostruke pjevačke zborove, 14 hvalospjev himni i niz liturgijskih radova za tri i četiri glasa te za dvostruke pjevačke zborove. Prvo izdanje njegovih djela, 10 svezaka njegovih svetih zbornih skladbi koje je uredio skladatelj Petar Čajkovski, objavljeno je u Moskvi 1882. godine.

U svojim pjevačkim liturgijskim djelima Bortnjanskyj je isprepleo elemente prastare tradicije ukrajinske zvorske glazbe s postignućima europske glazbe s kraja 18. stoljeća. Utjecaj melodija ukrajinskih narodnih pjesama jasno je vidljiv u tim djelima. Koncentrirajući se isključivo na čisto vokalni "a capella" stil, Bortnjanskyj je postigao visoku razinu tehničke osposobljenosti u svojoj sakralnoj glazbi, istovremeno je upotpunjujući s dubokim duhovnim raspoloženjem.

Zborne koncerte Bortnjanskog karakterizira korištenje vijugavog obrasca u završnom pokretu. Glazbeni jezik njegovih instrumentalnih djela (klavirske sonate, komorne glazbe, simfonija) i opera odražava određene osobine ranog klasicizma. Dok su opere i instrumentalna djela Bortnjanskog ostala popularna samo među malim krugovima ljubitelja glazbe, njegova zborna djela pridonijela su širenju i uzdizanju zvorske umjetnosti u Ukrajini i Europi. Njegova djela imala su poseban značaj za zapadnu Ukrajinu, gdje su stimulirala preporod nacionalnog glazbenog života u ranom 19. stoljeću.

Bortnjanskyj je umro u Sankt Peterburgu 1825. godine, a iza sebe je ostavio izniman doprinos za razvoj klasične glazbe u Ruskom imperiju. Od sredine 1980.-tih Bortnjanskyj je bio posebno popularan među ukrajinskom dijasporom, posebno kod Glazbenog komornog zbora "Bortnjanskyj" u Torontu, kojim je rukovodio Miron Maksymiw. Također je bio popularan kod komornog zbora Sveučilišta Berkeley u Kaliforniji, pod ravnanjem Marike Kuzme. U nezavisnoj Ukrajini, nakon 1991. godine, Bortnjanskog je izvodilo niz uglednih zborova, kao što su Nacionalna akademska kapela Ukrajine "Dumka" i Kyjivski komorni zbor. Instrumentalna djela Bortnjanskog je izveo i snimio Nacionalni ansambl Kyjivska kamerata. Stjecanjem ukrajinske neovisnosti Bortnjanskyj je u svijetu počeo biti još popularnijim, zahvaljujući aktivnijem promicanju njegovih glazbenih postignuća.

Sergej Burda

100 godina od osnivanja Ukrajinske Narodne Republike – formiranje Centralne Rade

II. dio

● Ukrajinski državnik, Symon Petljura

Ukrajinski politički aktivisti 17. ožujka 1917. uspostavljaju vlastito političko središte Centralnu Radu, a povjesničar Myhailo Hruševskij postaje njezinim prvim predsjednikom. U novom ukrajinskom parlamentu bile su zastupljene sve ukrajinske političke opcije, a sam parlament predstavio je sasvim novu ojačanu snagu ukrajinskog političkog života. U sklopu revolucionarnog pokreta, moderati i lijevičari u Centralnoj Radi vidjeli su buduću Ukrajinu s određenim statusom autonomije u federaciji s Rusijom. Nakon što su određeni prijedlozi ukrajinskih delegata i konkretni dogovori sa Privremenom vladom odgođeni i odbijeni, Centralna Rada 23. lipnja 1917. samostalno proglašava autonomiju. Parlament ujedno formira ukrajinski kabinet ministara poznat kao Generalni sekretarijat koji je predvodio Vynnyčenko. Vidno uzrujana, Privremena vlada šalje u Kyjiv svoje delegate koje je predvodio budući premijer Aleksandar Kerenski. Kako su Njemačka i Austro-Ugarska uzurpirale situaciju u sukobu sa socijalističkom vojskom, Petrograd je bio spreman za uspostavljanje određenih dogovora pa čak i pojedinih ustupaka. Centralna Rada i Generalni sekretarijat već su postigli jednostrano priznanje i autonomiju u pet od devet ukrajinskih provincija u kojima su etnički Ukrajinci činili većinu. Tu su uključene provincije: Kyjivska, Černihivska, Poltavaska, Podiljska i Volynjska. Predstavnici ostalih nacionalnih manjina, koji su pomno pratili diplomatska prepucavanja Kyjiva i Petrograda, u konačnici su podržali i pristupili Centralnoj Radi. Delegati ruskih, poljskih i židovskih političkih organizacija zauzeli

su u Centralnoj Radi značajnih 202 od ukupno 822 zastupnička mjesta, dok su u Maloj Radi imali 18 od 58 zastupničkih mjesta. Ipak, izbori za gradska vijeća, koji su održani u srpnju, pokazali su da ukrajinske stranke imaju slabu podršku u relativno uspješno rusificiranim gradovima. U gradovima do 50.000 stanovnika ukrajinske stranke su osvojile svega 12,6 posto glasova, a u gradovima s više od 50.000 stanovnika taj je rezultat iznosio svega 9,5 posto. Iako su ukrajinske stranke osvojile 67,8 posto glasova, taj je rezultat postignut zahvaljujući ruralnom stanovništvu, dok su u gradovima stranke osvajale vrlo slabe rezultate. Tako su ukrajinske stranke u Kijevu osvojile svega 25 posto glasova, a u drugom važnom središtu Harkivu 13 posto glasova. Kako su Centralnu Radu najviše podupirali ukrajinski seljaci, od nje se očekivalo da će pokrenuti zahtijevane reforme zemljišnih posjeda. Centralna Rada ipak nije uspjela zadovoljiti principijelne zahtjeve seljaštva oko raspodjele zemljišta te je glavna predstavica, Ukrajinska socijalistička revolucionarna stranka iz protesta odbila sudjelovati u radu Generalnog sekretarijata. Centralna Rada je nakon ovih događaja gubila povjerenje šire ukrajinske populacije, nije iskoristila određene pogodnosti kojima bi ojačala svoju dominantnost, a frustracija u neriješenim odnosima sa Privremenom vladom u Petrogradu sve je više tinjala. Nakon što su petrogradski boljševici 7. prosinca 1917. u Oktobarskoj revoluciji svrgnuli vladu Kerenskog, vojska Centralne Rade podržala je lokalne kijevske boljševike u njihovoj borbi protiv Kyjivske vojne jedinice. Nakon boljševičke pobjede, Centralna Rada se proglašava nadležnom za devet ukrajinskih provincija: Kijevsku, Podiljsku, Volinjsku, Černihivsku, Poltavsku, Harkivsku, Katerinoslavsku, Hersonsku i Tauridsku (bez Krima). Dana 20. studenog 1917. Centralna Rada proglasila je Ukrajinsku Narodnu Republiku kao autonomnu jedinicu u sklopu buduće demokratske federacije staroruskih nacionalnosti.

Ukrajinski boljševici u svom programu proklamirali su desnu orijentaciju, ali nisu bili spremni na potpuno odcjepljenje Ukrajine, posebno zbog toga jer je Ukrajina u sklopu Ruskog Imperija bila višestruko povezana, predstavljajući glavnu industrijsku i poljoprivrednu regiju. U prosincu 1917., boljševici u Kijevu organizirali su Sveukrajinski kongres Sovjeta koji je trebao nadmašiti utjecaj Centralne Rade, ali ukrajinske stranke su ih nadmudrile organiziravši masovni dolazak mnogobrojnih ukrajinskih delegata iz jakih ruralnih redova. Boljševici

su bili prisiljeni svoje središte premjestiti u Harkiv, gdje su 25. prosinca održali drugi Kongres Sovjeta na kojemu su proglasili Sovjetsku Ukrajinsku Republiku. Nakon toga su uslijedila česta doseljavanja ruskih boljševika, koji su s lokalnom Crvenom stražom vršili utjecaje na Kyjiv. Rat protiv boljševika ispostavio se kao vrlo loš potez za budućnost Ukrajinske Republike. Većina od 300.000 vojnika na Istočnom frontu koji su podržavali Centralnu Radu, vratila se u svoja sela, a nova ukrajinska vojska koju je predvodio ministar obrane Simon Petljura sadržavala je svega 15.000 slobodnih kozaka i dragovoljaca. Drugim riječima, nastao je otvoren prostor za građanski rat. Ukrajinski boljševici su svoje političke i društvene stavove branili s bolje organiziranom vojskom od 8.000 vojnika, koja je jaku potporu imala u Rusiji. Oni su frustriranim masama nudili vrlo radikalne socijalne programe koje su uspješno predstavljali diljem Ukrajine. S druge strane, Centralna Rada nije uspjela dobiti zadovoljavajuću podršku značajne radničke klase, koja je već teško surađivala na prethodno održanom Radničkom kongresu. Boljševici su puno brže stjecali ugled u rusificiranim gradovima, a to je posebno pojačano napredovanjem Crvene armije. Uskoro je ukrajinska vlada bila prisiljena napustiti grad Kyjiv, a potom su uslijedila nemilosrdna masovna ubojstva ukrajinske mladeži u mjestu Kruti gdje su boljševici ubili 300 mladića. Ubijeni mladići kasnije su proglašeni ukrajinskim nacionalnim mučenicima.

Od prosinca 1917. Sovjetska Rusija i Ukrajinska Narodna Republika bile su uključene u pregovore sa Centralnim silama kako bi se osiguralo primirje. Boljševici su se trudili da u pregovorima sudjeluju bez ukrajinskih predstavnika, ali Njemačka i Austro-Ugarska su inzistirale iz vlastitih interesa na uspostavljanju prijateljskih odnosa sa svim političkim opcijama. U siječnju 1918. ukrajinskim predstavnicima postalo je jasno da im je potrebna podrška Centralnih sila kako bi uopće opstali. Dana 25. siječnja 1918. Centralna Rada na tzv. Četvrtom Univerzalu proglašava potpunu samostalnost Ukrajinske Narodne Republike te odcjepljenje ukrajinskog teritorija od boljševičke Rusije. Ukrajinom je zavladala kratkotrajna euforija, zemljom se raspršila suvremena ukrajinska simbolika grb Trizub i plavo-žuta zastava, no oduševljenje je potrajalo samo do početka veljače 1918., kada je u Kyjiv upala boljševička Crvena armija. U međuvremenu, odvojene potpisnice mirovnog Brest-litovskog sporazuma s Centralnim silama, rezultirale su time da je Sovjetska

Rusija priznala nezavisnost Ukrajinske Narodne Republike, svih njezinih devet provincija i provinciju Holm, a ono što je još važnije jest tajna klauzula koja je obvezala Njemačku i Austro-Ugarsku da pruže vojnu pomoć Ukrajinskoj Narodnoj Republici u zamjenu za pošiljke životnih potrepština. Također je postignut još jedan tajni dogovor kojim je obećano ujedinjenje regija Halyčyne i Bukovyne pod jedinstvenu Krunu ukrajinskih zemalja u sklopu Habsburške Monarhije. Nakon što je Kyjiv zauzet, u silovitom

napadu predvođenim boljševikom Mihailom Muravievom, ubijeno je do 5.000 klasnih neprijatelja, ali je njihova kontrola nad gradom trajala svega tri tjedna. Kako bi se oduprla boljševicima koji su zavlada li većim dijelom zemlje, Centralna Rada izdaje dokument pod nazivom "Obračanje ukrajinskog naroda Njemačkoj s molbom za oružanu pomoć". Nakon poziva u pomoć, boljševici su iz Kyjiva potjerani pridošlom njemačkom i austro-ugarskom vojskom koja je brojila 450.000 vojnika. Do travnja 1918. iz

svih devet ukrajinskih provincija boljševici su protjerani s vlasti. Poraženi ukrajinski i ruski boljševici nastavili su jačati suradnju s ruskom maticom te su započeli formiranje Komunističke partije Ukrajine (KPU). Ukrajinski boljševici koji su se priključili Crvenoj armiji smatrali su da Ukrajina s Rusijom treba uspostaviti svojevrsnu federaciju i imati autonomiju, ali iz više razloga nisu podržavali potpuno odcjepljenje.

Sergej Burda

Тарас Шевченко як художник

Тарас Шевченко відомий у світі як поет, але не менш цікавою є його творчість як художника

● Тарас Шевченко. Селянська родина.

Тарас Григорович Шевченко - багатогранний геній і одна з найяскравіших постатей образотворчого мистецтва середини XIX століття. Він проявив себе як художник-живописець, офортист, майстер рисунка, акварелі, сепії та гравюри, пробував себе в скульптурі та різьбі.

Тарас Шевченко є одним з перших українських мистецтвознавців, погляди якого зберігають силу і в наш час. Образотворча спадщина Шевченка дуже велика: нині відомо понад 1000 портретів, пейзажів, історичних, міфологічних та жанрових композицій. Він зробив великий внесок у розвиток

побутового жанру і став його основоположником в українському мистецтві.

Особливе визнання мали його офорти, за них у 1860 році рішенням ради Петербурзької Академії мистецтв його було обрано академіком з гравірування на міді. 1844 року він виконав серію офортів під назвою "Живописна Україна", в який зобразив сцени із життя і побуту простого українського народу, його історичного минулого, а також мальовничі краєвиди рідної України: "Судня рада", "Старости", "У Києві", "Видубицький монастир" та інші. У цих роботах Шев-

ченко показав свою велику художню майстерність, яка виявилась в умінні легко оперувати світлотінню, досягати прозорості тонів.

Мистецька спадщина Шевченка довгий час знаходилась у приватних колекціях і не була доступна широким масам. Люди, до яких потрапили роботи художника, часто не уявляли собі їхньої цінності. Більшість картин і малюнків зберігаються в Національному музеї Тараса Шевченка, але чимало робіт художника знаходиться у Львівському національному музеї ім. А. Шептицького в Росії та Казахстані.

www.diskoverukraine.com.ua

● Maja Krasnopjurka

Бережіть свою маму

Володимир Кручок

Бережіть свою маму,
Кожний день бережіть.
Як до церкви, до храму
Ви до неї ходіть.
І несіть тепле слово,
І частинку душі.

І вклоніться їй в ноги
До самої землі.
Притуліться до серця,
До натруджених рук.
Мама вічна здається,
Але має свій вік.

Пролетять швидко роки
У земнім маятті.
І поріжуть глибоко
Зморшки в ріднім чолі.
Засрібляться їй скроні,
Забере старість міць.
Та рідненька ніколи
Менш не буде любить.
До кінця, до останку
Душу й серце віддасть.
Завжди буде на ганку
Зустрічати й чекать.
Бережіть свою маму.
Киньте все хоч на мить,
Щоб до неї, до храму,
Ще чоло прихилить.
Бо є смерть невблаганна,
Яка ходить щодня
Й забирає тихенько
Те жертвоне ягня.
І несе десь у безвість
Найдорожче від нас.
Бережіть свою маму,
Коли є ще в вас час.
Буде хата і ганок,
І цвістимуть сади,
І прокинеться ранок
У сріблястій росі.
Але мама не буде
Вас на ганку стрічати.
Поспішіть найріднішій
Свою звістку послать...

Čuvajte svoju mamu

Čuvajte svoju mamu
svaki dan ju čuvajte.
Kao u crkvu, kao u hram
odlazite k' njoj.
Poklonite joj toplu riječ,
darujte joj dio svoje duše.
Naklonite joj se sve do zemlje,
prisonite joj se uz srce,
dotaknite joj ostarjele ruke.
Mama se čini vječnom,
no i ona ima svoj vijek.

Proletjet će brzo godine
u našem užurbanom životu,
ostavit će puno bora na majčinom licu.
Učinit će joj kosu sijedom
a starost će joj oduzeti snagu.
Unatoč tomu, majka neće manje voljeti.
Do samog kraja svoga života,
svoju dušu i srce ona će poklanjati djeci,
na pragu kuće uvijek će ih dočekivati.
Čuvajte svoju mamu,
sve drugo ostavite bar nakratko,

da ju još jednom možete zagrliti.
Smrt je nezaustavljiva,
jer dolazi polako,
samo uzima svoje žrtveno janje.
Time odvaja vaše najmilije od vas.
Čuvajte svoju mamu dok još imate vremena.
Ostat će kuća, ostat će prag,
vrt će i dalje cvjetati,
budit će se jutro u srebrenoj rosi,
ali mama vas više neće na pragu dočekivati.

S ukrajinskog prevela Maja Krasnopjurka,
učenica 8. razreda OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina

Мамо, чому?

- Чом у тебе у косі одна
Забіліла раптом сивина?
- Від любові, від тривоги, надій:
Ти ж один у мене, сину мій.
- А в бабусі голова біліш -
То ж мене бабуса любить біліш?
- В неї діти - доньки і сини -
Додають, сердешній, сивини.
- Чом же тьотя біла, як зима -
В неї ж діток не було й нема?
- Так синочку, біла геть вона,
Бо нудьгує цілий вік одна.

Запитати хочу я, що то є таке сім'я?

Ти секретів не держи! Що таке сім'я, скажи!
- Сім осіб! Сім власних Я! Це і є одна сім'я!
Це батьки і діти їх, якщо дім єднає всіх.
- Як живуть разом усі і бабусі, й дідусі?
А коли нема дітей, що тоді? Нема сімей?
- І дідусі, й бабусі до сім'ї належать всі,
Коли разом всі живуть. Їх тоді сім'єю зовуть.
- Ну, а що таке рідня? Я запитую щодня.
Розібрати не можу я, де родина, де сім'я?
- То ж запам'ятай, дружок, що рідня - це той
зв'язок,
Що від предків наших йде і по крові рід веде.

- Дядечки й тітки усі, двоюрідні дідусі,
Їх жінки й чоловіки ще й племінники меткі.
- Рід історію веде, з глибини віків іде.
Родовід свій ти вивчай, древо роду пам'ятай!

